

MHP Merkezindeki adam itiraf'a devam ediyor

24

Aydınlık

CUMARTESİ 23 AĞUSTOS 1980
10 LİRA

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

REKTÖR VEKİLİ KICIMAN'IN EVİ M. SAMİ BARSAN'IN EMRİYLE BOMBALANDI

ODTÜM-SEN KONGRESİNDE SAHTE İŞÇİ KARTLARIYLA ÇOĞUNLUĞU SAĞLADIK

ARABASI ARANMAYAN İDARECİLER VASITASIYLA ODTÜ'YE SİLAH SOKUYORDUK

2 ARALIK OLAYLARINDA ÜLKÜCÜLERİ YÖNETEN VEDAT ALAGÖZ VE M.SAMİ BARSAN ODTÜ'NÜN JİPİYLE KAÇTILAR

ODTÜ Rektorü Hasan Tan silahlarını bize veriyordu

● *Kızılcahamam kampında bir klaşinkof, çeşitli otomatik ve yarı-otomatik silahlar vardı.*

Ali Yurtaslan'ın bugün yayınladığımız itirafları 2. MC hükümeti zamanında ODTÜ'de meydana gelen olayları aydınlatıyor. Bu hükümet zamanında atanan ODTÜ Rektörü Hasan Tan'ın ve diğer idarecilerin okula sokulan ülkücülere kendi arabalarıyla silah taşıdıkları da bu itirafla ortaya çıkmış oluyor. Yurtaslan şöyle devam ediyor:

"ODTÜ'YE GİRİŞİMİZ"

"1977 Nisanında Gazi'de öğrenciyken iş aramaya başladım. Para durumum pek iyi değildi. Ülkücü İşçiler Derneği Genel Sekreteri Mustafa Sami Barsan ile tanıştım. ODTÜ'ye 300 işçi sokacaklarını söyledi. Niğde Yurdun'dan adam getirmemi istedi. Ben 10-15 kişi getirdim. Mustafa Sami Barsan '10 bin komünist arasına 300 kişi ile dalacağız, burada ölmek de, öldürmek de var. Amacımız çalışmak değil, ülkücü hareketin sesini duyurmaktır' şeklinde konuşmalar yaptı. Getirdiklerimden sadece üçü işi kabul etti.

"Mustafa ODTÜ'de Evrak Müdürü Baha'yı görmemizi söyledi. Bize Baha'ya verilmek üzere bir de yazı verdi. Baha ile görüştükten sonra göreve başladık."

ODTÜ'DEKİ İDARECİLER SİLAHIMIZI İÇERİ SOKUYORDU

"O zamanki Mütevelli Heyeti MC tarafından atanmıştı. Hemen hepsi bizi destekliyordu. En başta Rektör Hasan Tan, İdari İşler Genel Müdürü Ünal Bey, Sağlık-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa Başoğlu (o zaman ODTÜ Mütevelli Heyetindeydi), Muhasebe Müdürü Özcan Bey, Personel Müdürü Sevim Tapan, IBM Başkanı Atilla Bey (sonradan ayrıldı), Evrak Müdürü Baha Bey (sonradan Tariş'e geçti), Bütçe Mali İşler Genel Müdürü Şeref Çağlayan'dan (sonra ayrıldı) destek gördük. Bunlar 'Hoş geldiniz, hepimiz aynı dava için çalışıyoruz' dediler. Bizim işe alınmamız öncelikle bunların sayesin-

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

ODTÜ'DE BİZE YARDIMCI OLANLAR:

1. Rektör HASAN TAN
2. İdari İşler Genel Müdürü ÜNAL BEY
3. Sağlık-İş Sendikası Genel Başkanı MUSTAFA BAŞOĞLU (o zaman ODTÜ Mütevelli Heyetindeydi)
4. Muhasebe Müdürü ÖZCAN BEY
5. Personel Müdürü SEVİM TAPAN
6. IBM Başkanı ATİLLA BEY
7. Evrak Müdürü BAHA BEY
8. Bütçe Mali İşler Müdürü ŞEREF ÇAĞLAYAN

Yurtaslan olayın ardındakileri açıklıyor

Anarşi tırmanışı devam ediyor

İstanbul'da 1 öğrenci öldürüldü, ODTÜ'de çatışma: 35 yaralı

ODTÜ'deki işçiler işten çıkarılacak. Ankara'da Veteriner Fakültesi'nde öğrencilere ateş açıldı. Urfa'da çıkan silâhlı çatışmada iki kişi yaralandı.

ODTÜ'de öğrenciler üzerine tahrip kalıbı, molotof kokteyli atılması öğrenciler arasında panik yarattı. Bir an içinde harp meydanına dönen ODTÜ'de çok sayıda jandarma ve polis güvenlik tedbirleri aldılar.

URDUN çeşitli kentlerinde olaylar dün de bütün şiddetiyle devam ederken, 1 kişi öldü, pek çok kişi yaralandı ve anarşi tırmanışını sürdürdü.

İstanbul'da dün sabaha karşı CHP afişi asan Nevzat Bulut ... sonucu öldü. ...

2 Aralık ODTÜ olayı basında geniş olarak yer almıştı

Ali Yurtaslan, 2 Aralık 1977 günü ODTÜ'de meydana gelen olayları ve bunların nasıl ve kimler tarafından planlandığını anlatıyor.

Olaylarla ilgili olarak 3 Aralık 1977 tarihli Hürriyet gazetesinde yayınlanan "ODTÜ'de çatışma: 35 yaralı" başlıklı haber Yurtaslan'ın anlattıklarını doğruluyor. Haberde şöyle deniliyor:

"... Hasan Tan zamanında göreve a-

(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

Yarın: Gazi Eğitim Enstitüsündeki faaliyet ve olaylar

Kayıtları fiilen ülkücüler yapıyordu

İTİRAF için ne diyorlar?

(CHP İzmir Milletvekili)

Ferhat Aslantaş

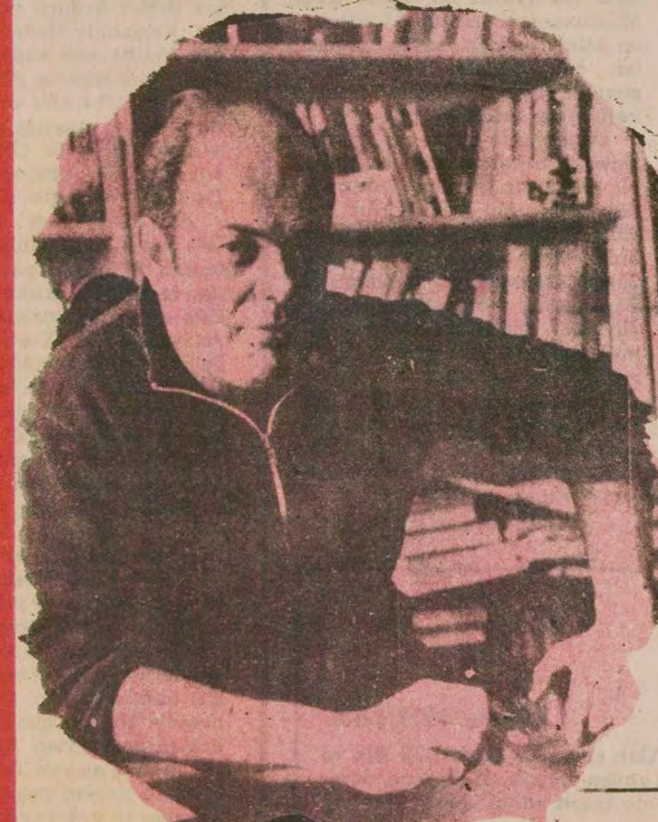
"Kamuoyu Aydınlık'taki İtirafı tartışıyor"

Bir süredir Aydınlık gazetesinde yayınlanan bir MHP'linin itirafları üzerinde Türkiye'nin yazarı, çizeri, politikacısı, etkili ve yetkili çevreleri durmak, düşünmek ve karar oluşturmak durumundadır.

Bu itiraf'ı kaydırmak, saptırmak, gözardı etmek, hele o kişi politikacı ise sorumluluğu da aşan sonuçlar getirir. Demokrasiden söz etmenin asgari hududu da budur.

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Muhalefet Polonya olaylarını değerlendirdi

TUTUKLANAN KOR YÖNETİCİSİ JACEK KURON:

Artık kimse bu hareketi durduramaz

Bugün 8. sayfada

içten geldiği gibi

NİMET ARZIK

"Ayasofya"da ne çan sesleri, ne ezan"

Ve ben, gene, sultani enayiliğimde, sanmıştım ki, bu Padişah Mahfilinde, Ayasofya'daki ibadet, fırtınalar koparacak, aydınlar (!) arasında!

Ben sanırdım ki, nice kavgasız olsalar, insanlar, tombul ve erimiş kollarının ucunda, "tarihi belgeler" salladıkları gibi, ateşli demeçler de sallayacaklar, bu eyleme karşı. (Yoksa eylemcilere tutulmuyorum!)

Öyle değil mi Sayın Afet İnan?. . .

Öyle değil mi, cafcaflı Tarih Kurumu?. . .

Sizin işleviniz budur dünyada?. . . Tantana tantana yaşamak değil!

– Efendim n'olacak?... Cennetmekan Fatih Sultan Mehmed, Ayasofya'yı, kendi inançları yolunda bir sembol haline getirmedi mi?...

Cennetmekan Fatih, büyük devlet adamıydı. Zamanının koşullarını, başka türlü ince bir ustalıkla yerine getiriyordu. Ve şimdi yaşasaydı, uçuracağı kelle, herhalde benimki olmayacaktı. "Adam gibi bir politikaları olmayanların sırıtık pişmiş kelleleri olurdu. Amma onun bunun namına konuşuyorsunuz ahbaplar!...

Ve de, "Aman Suudi Arabistan'dan, falanca petrol şeyhi gelince, hiç olmazsa, Ayasofya'da namaz kılsın", diye çıkışlar yapmak, "adam gibi" bir polipomitika'nın ürünü olamaz!

– Canım bula, bula uğraşacak bu konuyu mu buldun?

– Tozdan dumandan ferman okunmazken, kan gölcükleri, kan denizine dönüşürken, sizler de Ayasofya'nın, "şimdilik" küçük bir kısmını ibadete açmaktan, başka sıkıntımız yok muydu, he?

Arap şeyhi de, İstanbul'da eğlenmeye geldiğinde, Tanrı her yerde hazır olduğuna göre, ibadete vakti kalırsa, Gülhane Parkında huzura dursun derim...

Tamam mı?...

Bu son yıllarda olduğu kadar, Atatürk'ün ismi, anılmamıştı. İsmi anıla la da, onun düşüncesine ters, bunca eyleme girişilmemişti.

Ayasofya... tarihin bilincinde olan, büyük devlet adamı burasını acep neden müze yaptı?. . . Müneccim buyruğuyla değil herhalde. Düş gördüğü için de değil...

Ama, Batı için, ne büyük bir simge olduğunu biliyordu, bu bir... Batı yobazlık silahına, evrensellik silahıyla karşılık vermek için... Verdi! Bu iki. . .

O zamanki gerekçeler, herhalde Tarih Kurumundadır... ve Tarih Kurumu umarım ki, bu gerekçeleri, yayınlatır, "tam zamanı" diye...

Yeni kuşaklar, bu noktalar üzerine yeter derecede aydınlatılmamış! "Ne çan sesleri ne ezan" düşüncesi, bir simgeyi ortadan kaldırmaktı. Bir çözümdü. Ne din düşmanlığıydı, ne iman katli...

Bunu Atatürk, Süleymaniye için düşünemezdi ki... Süleymaniye, temelinde, bizi yansıtmıştı. Bunu, temeli ve harcı bizden başka bir cami için yapmayı düşünmemişti ki... Başka bir camiyi müzeye çevirmek aklının köşesinden geçmiş miydi? Geçemezdi... Ayasofya'yı cihana açmıştı müze yapıp... Kirecin altından, yüzyıllardan beri boğulmuş, mozaikleri gün ışığına çıkarıp... Düşüncesi başka türlü çaplıydı. Nasıl bunca cüce böyle bir adamı vermiş ülkede, yıllardan beri cirit atıyor tıbben anlaşılmaz şey!.

Kavram kargaşalığında, laiklik, din düşmanlığı diye anlaşılmıştı veya anlaşılmak istenmişti...

Bir de, dini, onu en cahilane, en kötü silah olarak kullananların elinden almıştı, Atatürk!.

Ben gene onlara tutulmuyorum

Ben gene, Padişah Mahfilini, resmi ibadete açanlara tutulmuyorum. Hem de hiç! Bu bir zincirin bir baklası. Genel bir planın ve bir politikanın bir bölümü... Yoksa kim, canı istemiş de, Tanrının huzurunda Ayasofya'nın içinde el bağlamış da, kim görmüş, kim karışmış?

Taktik budur: Yeter derecede güçlenme operasyonu tamamlanmamışsa, ufak bir bölüm istila edilir sonra, yavaş yavaş bütün bölgeye yayılınır. Kafir yapıtı mozaikler kaba badanayla örtülecektir zamanla. Sonra, hümanist düşünce özgürlüğünün üstünden de, kaba bir badana geçirilecektir.

– Peki tarihin karşısında, Kültür Bakanı Tevfik Koraltan bütün bunları düşünmüş müdür?...

– İnsan günlük dağdağalı politik yaşamda, bunca düşünceyi bir arada yaşatabilir mi?. . . Ama, düşünmüş olanlar vardır. Yoksa durup dururken, İstanbul'da mavi gök kubbe varken ve bunca bomboş cami, neden Ayasofya?. . .

Yineliyorum. Açık açık Atatürk'e karşı olanlara, hatta fikirsizlere bile tutulmuyorum. Onlar inançlarının yollarında yürüyorlar, tökezleye kalka, adım adım...

Ama sözüm ona Atatürkçülerin suspusluğuna ne demeli?.. ağabasının suspusluğuna ne demeli?

– Efendim, ağabasın, dangaloz Karolinle, "ve 17 yaş büyük" kocasıyla meşguldü, neden anlamak istemiyorsunuz?... Ondan Ayasofya'yı es geçti. Zaten "cızzz" konuları es geçmezse, Ağabasının ömrü, bunca uzun, bunca rahat, bunca ferah olur muydu?... Şen dul Karolinler, yaşamı uzatır, şenlendirir...

1981 yılı, dünyada Atatürk'e sunulmuştur. Biz de ona işte ilk armağanımızı sunduk: Müzeye dönüştürdüğü Ayasofya'nın, Padişah Mahfilinin ibadete açılması. Beğendin mi armağanımızı Atatürk?...

... Ve ey tantana isimler, tombul ve erimiş kollar ucunda "tarihi belge" sallayacağınıza, hadi hadisenize, mızrak gibi dikilmek anı gelmedi mi?...

Hadi, hadisenize!...

Güvenliyiz ki, ilk tepki, Türk Tarih Kurumundan ve baş tacı Afet hanımdan gelecektir!....

Yoksa, "aydınların ihaneti" kadar doğal şey yoktur dünyada... O ihanet çoktan başlamıştır, laik Cumhuriyette özlerine düşen yeri almamakla, görevlerini yapmamakla !

düşünce dünyası

YURDUMUZUN SAĞLIK SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Tamer Kostik

Ülkemizde çeşitli alanlarda olduğu gibi sağlık alanında da bircok sorunlar vardır. Öncelikle belirtmek gerekir ki, bu sorunlarımızın hepsi yapısal nedenlerden kaynaklanmaktadır. Yarı feodal bir sistemimizin oluşu sağlık alanında birçok sorunların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Feodalizmin daha yoğun olduğu bölgelerde bunlar belirgin şekilde ortaya çıkmakta ve çözümü güçleşmektedir.

Bir bütün olarak baktığımızda şu sorunların genel olarak çözümlenmesi, üzerinde uğraşılması gerektiğini belirtmemiz lazımdır.

1– Çevre sağlığı sorunları
2– Halk sağlığı sorunları
3– Bütün okullardaki öğrencilerin sağlık sorunları
4- Süt çocuğu çağındaki çocukların sağlık sorunları
5– Gebe annelerin sağlık sorunları
6– Hayvan sağlığı sorunları

Bunları özetledikten sonra bir de sağlığın tanımını yapalım.

Sağlık: Salt hastalık ve sakatlığın yokluğu olmayıp bedenen, ruhen ve sosyal yönden tam bir iyilik durumudur.

1963 yılında yürürlüğe giren Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi yasası ile şu yararlar sağlanmaya çalışılmıştır.

a) Koruyucu hizmetler gelişecek, uygarlık düzeyinde gerilik anlatımı olan birçok sosyal ve bulaşıcı hastalıklar yok edilecek veya oranları azaltılacaktır.

b) Tedavi edici hizmetler halkın ayağına götürüleceğinden ilk ve ivedi yardımlar zamanında yapılacak ve can kaybı azalacaktır.

c) Hastalıklar denetim altına alınacağından ölümler azalacak, yurttaşların hastalıklı zamanı kısılacağından yurtta iş günü ve gücü çoğaltılacak, dolayısıyla ekonomik kalkınma sağlanacaktır.

ç) Özellikle kent ve köylerin eğitim görmemiş kadınları; analık, ev kadınlığı, kişisel ve toplum temizliği, yetişkin ve çocukların ekonomik ve uygun beslenmeleri konularında eğitilecekler, yeni kuşaklar bilgili anneler eliyle gürbüz ve sağlıklı olarak yetişme olanaklarına kavuşacaklar.

d) Sağlık görevlileri, halka sosyal yardımlarda bulunacaklar, olanakları oranında okuma, yazma, dikiş dikme, boş zamanlarını değerlendirme eğitiminde kılavuz ve yardımcı olacaklar, topluma ilişkin konularda topluma liderlik ederek toplum kalkınması çalışmalarına yardımcı olacaklar ya da eylemli olarak katılacaklardır.

Yurdumuzda geçmişten beri uygulaması yapılan sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesi ile yurttaşların, eşit koşullar ve geniş olanaklarla sağlıklarını korumak, sağlık düzeyini yükseltmek, doğuştan veya sonradan olma eksiklikleri giderme, sağlık durumunun sürekliliğini sağlama uğraşısı verilmektedir. Bu hizmetle koruyucu hekimliğe özellikle önem verilmiş ve tedavi edici hekimlik geliştirilmeye çalışılmıştır.

1963 yılından beri uygulanan sosyalizasyon yasası ve 9 Temmuz 1978 tarihinde yürürlüğe giren Tam Gün Yasası sağlık sorunlarına pek çözüm getirmemiştir. Bunun başlıca nedeni yasaların tam anlamıyla uygulanamayışı olmuştur.

Gerçek anlamda çözüm istiyorsak; en başta Türkiyemizin sosyo-ekonomik yapısına uygun olarak reçeteler öne sürmeliyiz. Tüm sağlık personelinin ve halkın sorunlarının halledilmesinde rol almasını sağlayacak önlemler almalıyız.

Kısa sürede hekim, hemşire, sağlık memuru, ebe ve diğer sağlık personelinin yetişmesi sağlanmalı, bunların eğitimi daha çok pratik içinde çalışırken olmalıdır.

İlaç yapımı, dağıtımı devlet elinde olmalıdır.

Planlı bir şekilde nüfusa göre yerleşim bölgelerinde hastaneler, sağlık ekipleri geliştirilmelidir.

Doğumdan itibaren yurttaşlarımız sağlık kontrolünden geçmelidir.

Esas olarak koruyucu sağlık hizmetlerine önem verilmelidir.

Özellikle ilkokullardan başlayarak öğrencilerimizi sağlık alanında eğitmeliyiz. Konferanslar, seminerler, filmler, afişlemeler, broşürler bilinçlendirme araçları olarak kullanılmalıdır.

Geri kalmış yörelerimizde sabırla uzun vadeli çalışmalara başlanmalıdır. Halkın geri yönüyle mücadele edilmeli, bıkmadan usanmadan çalışılmalıdır.

Her yıl Sağlık Kurultayları düzenlenmeli, sorunların çözümünde tüm insanlarımızın görüşleri alınmalıdır.

Sağlık hizmetleri götürülürken küçük oy hesaplarının düşünülmemesi gerekir.

Ayrıca halen yürürlükte olan Tam Gün yasasında ileri anlamda bazı değişiklikler yapılmalı, yasa daha çok işlerliğe kavuşturulmalıdır.

Sayıştayın almış olduğu kararla ücretleri düşen sağlık personeli için bir yönetmelik çıkartılarak ücret ayarlaması yapılmalıdır.

Saygılarımla.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

Uşak-Eşme'den T.Çağlayan'ın mektubuna cevap

Sayın Aydınlıkçılar,

Ülkemizde her gün yüzlerce insan ölürken, yüzlercesi işkence görürken, milyonlar aç susuz inim inim inlerken ve emekçi halk faşizme karşı şu veya bu biçimde mücadele ederken siz ne yapıyorsunuz?

Ne yaptığınızı ben size söyleyeyim. Burjuvaziye ve faşizme kendinizi "yasal" olarak kabul ettirmek istiyorsunuz....

Önce şunu belirteyim ki, ben hiç bir fraksiyonu kabul etmiyorum ve onlara da şiddetle karşı çıkıyorum.

Sizler Lenin'in ülkesini "sosyal-emperyalist", yöneticilerini de "çar" ilan etmekle kime yaranmaya çalışıyorsunuz? Amerikan köpeklerine mi? Yoksa "liberal Demirel"e mi? Anlayamadım.

Yazımda konu ve sorunların çok ayrıntısına girmeyeceğim. Fakat faşistler ve onları destekleyen güçler bugün "Ya devlet başa ya kuzgun leşe" hesabı içinde hızla iktidara tırmanış içinde... Olaylar bunu göstermekte. İşte Çorum. İşte Maraş. İşte Fatsa. Ve bir bütün olarak Orta Anadolu...

Halk can derdindeyken siz hâlâ "Rusya" tehlikesinden sözediyorsunuz. Ve dikkatleri oraya çekerek faşizmi ve onu baş dektekçisi Amerikan köpeklerini ikinci plana itiyorsunuz. Bu durumu elbette halkımız değerlendirecektir.

Şu anda ülkemizdeki tek sorun MHP'li faşist köpekleri ve AP üst yöneticilerinin tezgahladığı açık faşist diktatörlüğün durdurulması ve geri püskürtülmesidir. Eğer faşistler amaçlarına ulaşırlarsa sizleri de temizleyeceklerdir. Sizlere iyi solcular, diye dokunmamazlık etmeyeceklerdir.

Sonuç olarak benim somut önerim şudur. Türkiye'deki tüm sol görüşlü kişi ve kuruluşlar anti-faşist halk cephesinde birleşmeli ve bu katı yönetimi durdurmalıdır. Bu saflarda yerini almayan tarih önünde sorumluluk altına girecek ve cezasını çekecektir.

Kahrolsun faşizm.
Yaşasın demokratik halk cephesi.
Ya bağımsızlık ya ölüm.

Uşak-Eşme'den T. Çağlayan

Sayın T. Çağlayan,

Öncelikle iyi niyetli ama henüz gerçekleri tam olarak göremeyen bir devrimci olduğunuzu kabul ediyoruz. İsminizi açıkça yazmanız da bu kanımızı güçlendiriyor.

Mektubunuzdaki hiddetli üslubu da genç olduğunuzu tahmin ederek hoş görüyoruz. Biz sert tartışmalardan korkmuyoruz. Yeter ki, karşılıklı olarak iyi niyetlere sahip olalım. Sert tartışmaların sonucunda gerçekler üzerinde birleşebileceksek bundan neden korkalım?

Devrimci güçlerin kendilerini "yasal" olarak kabul ettirmeleri kötü değil, iyi bir şeydir. Bu, burjuvazinin isteği dışında, halkın mücadelesiyle kazanılan bir mevzidir. Hakim sınıflar yıllar boyu devrimci hareketi yasallıktan yoksun bırakmak için çaba gösterdiler. Bugün devrimci hareketin yasal mevziler elde etmesinde ve halka seslenmesinde ne gibi bir kötülük var. Bunu kötü bir şey olarak görmek, her Allahın günü "Aydınlık ve TİKP kapatılmalıdır; savcılar niye duruyor" diye bağıran MHP ve Hergün gazetesiyle aynı noktaya düşmek olmuyor mu?

Siz, esas Lenin'in ülkesini sosyal-emperyalist bir ülke haline getiren Brejnev ve yardakçılarına kızmalısınız, yoksa bu gerçeği ifade edenlere değil. Bugün Brejnev'in sosyal-emperyalist saldırı siyasetini Lenin'in bir devamı gibi göstermek, Lenin'e en büyük kötülüğü yapmak değil midir? Lenin'in fikirlerinde başka ülkeleri istila etmek, halkları boyunduruk altına almak, devrimini yapmış Kamboçya gibi ülkelere saldırmak, Sovyetler Birliği'ni halklar hapishanesine çevirmek var mıdır? Lenin, bunların tam tersini söylememiş midir?

Halk faşist saldırılar altında can derdindeyken Rusya tehlikesinden söz etmek daha da büyük önem taşımaktadır. Çünkü faşist saldırılar, Ortadoğu'da ilerlemekte olan Rusya tehlikesinin görülmesini önlemektedir. Bu durumda devrimciler dıştan gelen tehdidi daha da büyük önemle vurgulamak zorundadırlar. Kaldı ki, halkın canını sadece faşistler değil, Rusya'nın dümensuyuna girmiş bulunan gruplar da tehdit etmektedirler. Fatsa'da küçücük çocukları babalarının sağcı olduğu gerekçesiyle öldürenler halkın canını almıyorlar mı? Anarşinin iki kaynağından sadece birini görmek ve Rusya'nın ülkemizdeki yıkıcı faaliyetlerini görmemek bizi büyük yanılgılara götürür. Üstelik böyle bir tutum faşist saldırılara karşı doğru bir mücadel çizgisi tutturmamızı önler. Rusya'nın yıkıcı faaliyetlerine destek olan bir tutum, faşizmle mücadele edemez, olsa olsa onu güçlendirir.

Korkmayınız, faşistler amaçlarına ulaşamayacaklardır. Türkiye halkı geçmişte birçok belayı nasıl defettiyse, faşistlerden ve Rusya'dan gelen tehdidi de altedecektir. Türkiye'de bir faşist diktatörlük kurulamayacaktır. Türkiye'deki gelişme, bütün zikzaklara rağmen özgürlük yönünde olacaktır. Evet faşizme karşı ve Türkiye'nin bağımsızlığından yana olan bütün güçlerin birleşmesi gereklidir. Ama bu birlik sadece MHP'yi değil, Rusya'dan gelen tehdidi de hedef almalıdır. Rusya'ya sırt dayayan bir sözde "halk cephesi" sonuçta halkın değil, Rusya'nın yıkıcı faaliyetlerinin silahı olacaktır. Her zaman mektuplarınızı bekliyoruz.

MHP'liler Akıncılardan ne istiyor?

Karanlık amaçlarını gerçekleştirmek için her türlü saldırı ve katliamı yapan MHP'liler daha önceden ikinci derecede düşman gördüğü Akıncı gençliğe son günlerde sahte birlik ve barış çağrıları yaparak, anarşiye bulaşmamış bu gençliği de kendi akıllarınca amaçlarına ortak yapmaya çalışıyorlar.

Daha önce de gördük ve duyduk. Faşistler şöyle diyorlardı: Birinci düşmanımız kızıl komünistlerdir, ikinci düşmanımız ise yeşil komünist Akıncılardır. Biz öyle inanıyoruz ki, sahte ırkçı Müslümanlara gerçek Müslümanlar bunların çağrılarına inanmazlar. Her şeyden önce Akıncı gençlik faşist ırkçılarla arasında kesin çizgi çekmişlerdir.

Geçenlerde Erzurum Atatürk Üniversitesinde okuyan Akıncı bir arkadaşla konuşuyordum. Oradaki durumu anlatıyordu. Oradaki ırkçı MHP'liler Akıncıları okula almama kararı almışlar. Şimdiden saldırıya başlamışlar. Faşistlerin, böylece Akıncıların düşmanı oldukları ortaya çıkmaktadır. Bir de dostluktan, barıştan bahsediyorlar.

Bizim Akıncı arkadaşlara uyarımız, kendi düşmanları olan faşistlerin karanlık tuzaklarına düşmemeleri ve bunlara karşı mücadele etmeleridir.

Erzincan'dan Bir Okuyucu

Demirel'in mantığı

"1974 affı Türkiye'yi buraya getirmiştir. İntikam çeteleri türemiştir." Böyle diyor sayın Demirel. Birinci yargı ile ikinci yargının çeliştikleri açıkça ortadadır. Bağışlanan kişilerin intikam çeteleri kurması, hiç de yakın bir olasılık değildir. İşkence ve haksız işlem görenlerin intikam çeteleri kurması her zaman görülen olgulardır. Bu açıdan bu düşünün getireceği yargı da şöyle olabilir. "1974'de uygulanan işkenceler, intikam çetelerinin kurulmasına neden olmuş ve Türkiye'yi buraya getirmiştir." Bunu sayın Demirel asla söylemez. Muhalefette olsa bunu yüz kez şişirir bin kez söylerdi. Cenaze derdi, teneşir derdi. Ama niçin böyle çelişkili bir mantık sergilemiştir?.

İntikam çetelerinin türemesinde, Fatsa ve diğer il ve ilçelerdeki tırmanışlarda, Köksaloğlu ve Nihat Erim'in öldürülmesinde, Çorum soykırımının uygulanmasında, askeri cezaevlerinden faşistlerin kaçırılmalarında Demirel iktidarının hiçbir kusuru yoktur. O elinden geldiğince savaşmaktadır. Kesinlikle ifade ediyor: "Bu mücadele eşkiyalar kökünden kesilinceye kadar sürdürülecektir." diyor. Böyle savaşçı bir başbakanın ne gibi bir sorumluluğu olabilir! Ama "Suçlu kim?.." 1974 affı ve bu affı çıkaranlar diyor sayın Demirel. Bu çelişkili mantığı çelişkisiz duruma getirirsek şunu demek isterler: 1974'de CHP olmasaydı ve biz bunları acımazca yok etseydik, intikam çeteleri kuracak kimsecikler kalmazdı. Tıpkı ölü deniz gibi süt-liman olurdu Türkiye.

Bu deneyimler dünyanın hangi ülkelerinde görülüyor? Ölü deniz yaratılabiliyor mu? Bolivyada bu kaçıncı yıkım? Neden 27 Mayıs yönetimi sivile bırakmayı yeğ gördü? Mantığın ve en ileri hukukun kurduğu 27 Mayıs düzenine karşı intikam çeteleri kurulmadı mı? Bugün 27 Mayıs yok, ama onun Anayasası var. Kurulan çetelerin hangisi bu Anayasaya karşı değil? Kimler körüklüyor bunları?...

Soruyu yeniden soralım. Suçlu kim? Suçlu, terörden çıkarı olanlardır. Neden hiç olmazsa bir kez bu terörden yararı olanlar araştırılmaz? Soruyu yineleyelim. Suçlu kim? Suçlu, ben devletim, benim yaptığım hep doğrudur deyip de yanlışların çukurunda her gün biraz daha batanlarındır. İsmet Paşa o gücüyle "Ben de yanlış yaparım " demiş olmasına karşın Sayın Demirel bir kez olsun yanlış yapmamaktadır! Yanlışı bulunmayan bir denklemin doğrusu nasıl bulunabilir!

Suçlu kim? Silahını külahına saklayıp da üzüntü beyan eden, bölücülük ve yıkıcılıktan söz edenlerdir.

Sonra Sayın Demirel Tanrıyı hiç ağızlarından eksik etmezler, eksik olmasınlar. Ya Allah adıyla başlar ya da Allah adıyla bitirirler demeçlerini. Cennet ve cehennemin anahtarları ondadır sanki. Dilediği cennette kalır, dilemediği cehennemde. Mahşer gününün yüce hakimine gerek yok. Ne var ki, bağışa karşıdırlar. Kuran'ı Kerimde her ayet başında "Esirgeyen, bağışlayan Tanrı " sözünü hiç mi görmediler? Gördüyseler bu demeç ona bir şey anlatmıyor mu? Kanımızca insanı Tanrıya en çok yaklaştıran salt erdem bağışlayıcılıktır, bağışlasınlar.

Emekli öğretmen
H. Ünhay

Bağırsak enfeksiyonu salgını Biga'da da başladı

Çeşitli yörelerde başgösteren bağırsak enfeksiyonu hastalığı, Biga'da da ortaya çıktı. Salgın haline gelen hastalığa yakalanan 25 çocuktan 3'ü öldü.

Halk, Devlet Hastanesinin hastalarla yeterince ilgilenmediğinden şikayetçi. Bu konuda hastane doktorlarının görüşlerini almaya gittiğimizde hiç bir doktoru yerinde bulamadık. Ancak hemşirelerle görüşebildik. Görüştüğümüz hemşire ve hastabakıcılar doktor yetersizliğinin bulunduğunu, nüfusu köylerle birlikte 100 bine yaklaşan Biga'da Devlet Hastanesinde sadece iki doktor bulunduğunu, bunların da hastanede durmadıklarını, ancak acil durumlarda çağrıldıklarını belirttiler. Ve durumun acilen düzeltilmesini istediler.

İbrahim Dizman

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının dikkatine

Bizler Sivas ili Kangal ilçesine bağlı Yellice köyü halkının yaklaşık bir buçuk senedir yanmakta olan elektriği 1.5.1980 tarihinden bu yana yanmamaktadır. Bu konuda Köy İhtiyar Heyetinin Sivas TEK Bölge Müdürlüğüne çeşitli tarihlerde müracaatları olduğu halde herhangi bir girişimde bulunulmadı.

Yellice köyü halkı olarak, 1978 yılından bu yana yanmakta olan elektriklerimizin 1980 yılında yanmamasının tek nedeni TEK Bölge Müdürlüğünün birtakım siyasi çıkarların peşinde koşmasından başka bir şeydeğildir. Açıkça Yellice köyünün elektriklerinin yanmaması için elinden geleni yapmaktadır.

Sorunu görüşmeye giden Köy İhtiyar Heyeti TEK Bölge Müdürünce açıkça tehditle karşılaştılar.

Sayın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı, köy halkı 3 aya yakın bir süredir karanlıkta günlerini geçirmektedir.

Radyo ve televizyon, bayram dolayısıyla köylerin elektriklerinin yanacağını beyan ediyordu. Ne var ki bizler 3 aydan beri elektriksiz karanlıklarda günümüzü geçirmekteyiz.

Bütün yetkililerin bu konuda görevlerini yapmaya çağırıyoruz.

Saygılarımızla.

Yellice Köyü Halkı Adına
Köy İhtiyar Heyetinden Mehmet Baştuğ

Selden zarar gören vatandaşlara hükümet zerre kadar yardım yapmadı

10.4.1980 günü meydana gelen sel felaketinde, Pişi Mahalle halkına ait arazi, kavak ve bahçeleri tamamen selden tahrip olmuştur.

Hasar Tespit Komisyonu tarafından milyonlarca liralık zarar tespiti yapılmıştır. Resmi raporlar ile sabittir. Hükümet tarafından Tunceli ve kazaları afet bölgesi ilan edildiği halde, bugüne kadar selden zarar gören vatandaşlara hükümet tarafından zerre kadar bir yardım yapılmamıştır. Ve bunu müteakip 15 sene evvel DSİ tarafından yaptırılan arazi sulama kanalı sel felaketinden kısmen tahrip edilmiştir. Ve bu tahrip edilen su kanalı insan gücü ile yapılacak imkan dahilinde değildir. Muhtarlığımızca gerek Kaymakamlığa gerekse Köy İşleri Bakanlığına, bize iki günlük dozer verilerek muvakkaten bir su kanalı mahallemize getirmeleri için defalarca müracaatta bulunduysa da, müracaatlarımız cevapsız kaldı. Ve bize bir su verilmesi için muhtarımız üç sefer Vilayete giderek bir dozerin iki günlük verilmesi için, Valiye resmen dilekçe verdiği halde, Vali muhtara "Ben dozer veremem, dozerler benim emrimde değil" diye cevap verdi. Ve bunu müteakiben mahallemiz halkının ekinleri, bağ ve bahçeleri ve geride kalan kavaklıklar tamamen kurumuştur.

3.6.1980 tarihinde mahalle muhtarı Hüseyin Aksakal tarafından Başbakanlık makamına 115 kelimelik bir tel çekerek, sel felaketinden, arazilerimize ait, DSİ tarafından yapılan su kanalımızı muvakkaten bize iki günlük bir dozer verilerek arazilerimizi, bağ ve bahçelerimizi kuraklıktan kurtaralım, diye Başbakanlığa müracaatta bulundu. Ve müracaat cevapsız kaldı. Yine AP İlçe Başkanı Hüseyin Genç tarafından 13.6.1980 tarihinde Başbakan Süleyman Demirel'e 82 kelimelik bir tel çekerek durumu kendilerine bildirdi. İki günlük bir dozerin verilmesi için gereken yerlere emir verilmesini istedi ise de, bu da cevapsız kaldı. Halbuki Milli Birlik Komitesinin kurmuş olduğu Anayasa da vatandaşların müracaatı 15 gün zarfında, müspet, menfi cevap verilmesi kanun gereğidir. Bu tutum, Anayasa kanunu, madde ve hükümlerini bir Başbakan olarak yerine getirmemiştir. Mahalle halkımıza ait arazilerin DSİ tarafından 2 bin dönüm olarak tespit edilmiştir. Ve bu 2 bin dönümlük arazilerimiz susuzluktan tamamen kurumuştur. Kavaklıklarımız, bağ ve bahçelerimiz tamamen kurumaktadır

Bu acil durumumuzu ve yapmış olduğumuz resmi müracaatlarımızı efkari umumiyeye duyurmak için yazıyoruz. 4.7.1980

Pişi Mahallesi Halkı Adına
Esnaf Şükrü Aksakal

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

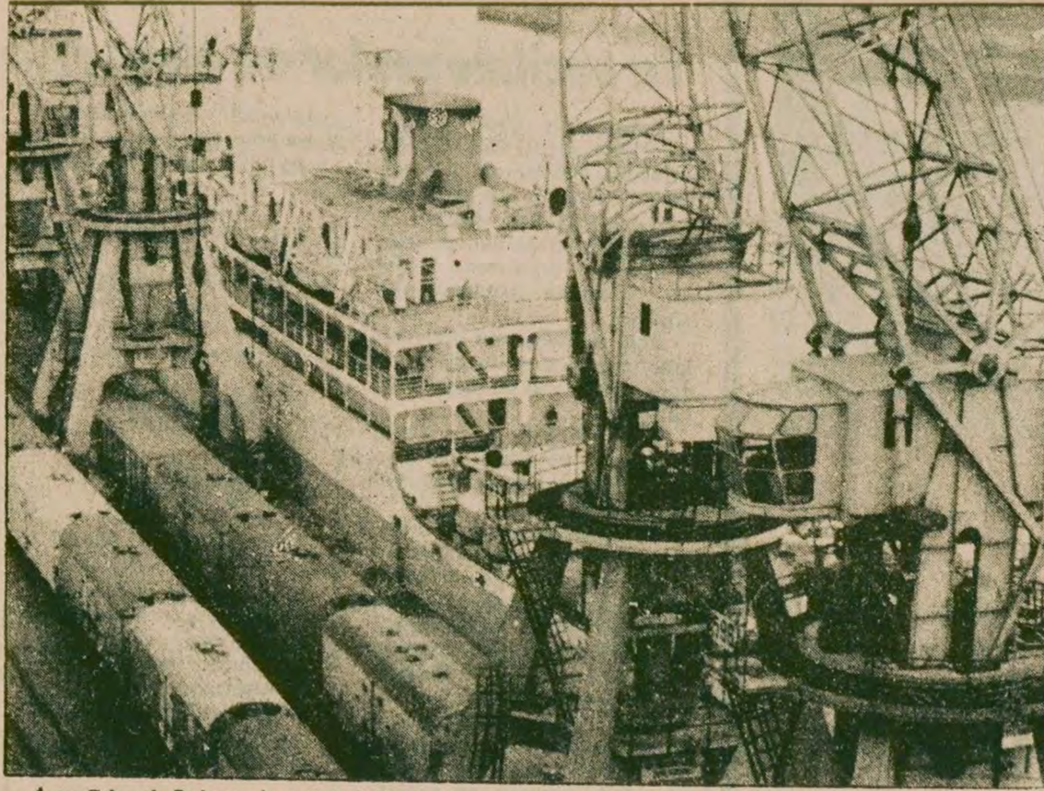
BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOGAN BÜYÜKÖZDEN O.GÜRHAN
Müessese Müdürü: ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69 İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54 TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900 DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

İşte Gdansk Polonya'nın Baltık Denizi kıyısındaki en büyük limanı. Eski Danzig kentinde bugün tarihi bir grev var.

Ilımlı bir görüşmeci atandı ama tutuklamalar sürdü.

Varşova yönetimi ikili oynuyor

- Gierek perşembe günü Moskova'ya gidip geldi.
- Akdeniz sosyalist partileri grevcileri destekliyor.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

POLONYALI işçiler grevin 2. haftasına girerken Varşova yönetimi grevcilere karşı ikili bir tutum içine girdi. Bu arada Varşova'da bazı yeni tutuklamaların olduğu öğrenildi. Polonya başkentinde 'genel grev' söylentileri vaygınlık kazanırken, Parti ve Devlet Başkanı Edward Gierek'in perşembe günü Moskova'ya bir 'Yıldırım ziyaret' yaptığı bildirildi. Uluslararası alanda Polonyalı grevcilerle dayanışma güçlenirken, ABD muhalefet önderlerinin tutuklanmasını kınadı, Akdeniz Sosyalist Partileri ise Polonyalı grevcileri desteklediklerini açıkladı.

* * *

Baltık limanlarındaki ve Polonya'nın çeşitli kentlerindeki

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

Fransız basını umutlu
İngiliz gazeteleri çekingen
"Polonya büyükgözaltında"
(Yazısı 6. sayfada)

ABD-Somali askeri anlaşması imzalandı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD yönetimi ile Somali hükümeti arasında uzun süredir devam eden görüşmeler dün sonuçlandı ve iki ülke arasında bir askeri anlaşma imzalandı. Anlaşmanın içeriği ve ayrıntıları konusunda açıklama yapılmamasına rağmen, ABD'nin Somali hükümetine 25 milyon dolarlık bir yardım yapacağı, Somali'nin ise toprakları üzerinde bulunan Barbera Deniz Üssü ve Argeta Hava Limanında Ameri-

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Rusya, diplomatlarının kovulması üzerine Portekiz'e çattı

MOSKOVA

SOVYETLER Birliği Portekiz hükümetinin ikisi askeri ataşe olan 4 Sovyet diplomatının ülkeden kovulması kararına karşı şiddetli tepki göstererek "Bunun Sovyetlere karşı dost olmayan bir tavır olduğunu" ileri sürdü.

Bilindiği gibi, geçtiğimiz çarşamba günü Portekiz hükümeti 4 Sovyet diplomatını, ülkedeki askeri üsler hakkında bilgi toplayarak casusluk faaliyeti yürüttükleri için "istenmeyen kişi" ilan ederek, 5 gün içinde ülkeyi terketmelerini istemişti.

Öte yandan Sovyet yanlısı Portekiz Komünist Partisi , hükümetin bu kararına şiddetle karşı çıktı.

Libya'daki askeri ayaklanma Doğu Almanlar tarafından bastırılmış

ROMA

LİBYA'nın eski bir Büyükelçisi Fas'ın başkenti Rabat'ta bir demeç vererek Libya Devlet Başkanı "M.Kaddafi'nin düşüşünün yakın olduğunu" söyledi. Kaddafi'ye en çok bağlı, Tosruk kentinde bulunan "El Murabit Alayı'nın ayaklanmasına dikkati çeken Büyükelçi, bu ayaklanmanın iki hafta sürdüğünü, yabancı askeri uzmanlar tarafından zorla bastırıldığını ve bu işte, özellikle Doğu Alman askeri uzmanların önemli bir rol oynadıklarını belirtti.

- Erken seçim önergesi alt komisyona gönderildi
- AP'liler MSP'nin seçim görüşmelerini yavaşlatmasını tepkiyle karşılıyorlar ve "Kış gelmeden seçime gitmek zorundayız" diyorlar

Erken seçim kilitleniyor

ANKARA (ÖZEL)

ERKEN seçimle ilgili gelişmeler, MSP'nin bir yandan AP, bir yandan CHP ile pazarlıklara girişmesi nedeniyle kilitlenmeye yüz tuttu.

Anayasa Komisyonundaki görüşmeler, perde arkasındaki pazarlıklara bağlı olarak hızlanıp yavaşlıyor. MSP'nin AP ile pazarlıkları hızlandırdığında erken seçim Komisyondan çıkacak gibi oluyor. CHP ile pazarlık devreye girdiğinde ise görüşmeler tekrar yavaşlıyor.

Hafta başından beri sürmekte olan MSP-CHP pazarlığı, Erbakan'ın Başbakanlık isteğinden vazgeçmesi üzerine yeniden alevlendi. Bir MSP yetkilisi, İsrail ile ilişkilerin kesilmesi, faiz kararnamesinin kaldırılması ve yeni devalüasyon ve zam yapılmaması halinde CHP ile hükümet kurabileceklerini açıkladı.

AP'NİN TEPKİSİ

AP'liler ise MSP'nin tutumuna şiddetli tepki gösteriyorlar. Bir AP üst düzey yetkilisi "Kış gelmeden ekim veya kasımda seçime gitmek zorundayız. Yoksa zor geçecek olan kış şartlarından yara alırız" dedi.

Öte yandan dün Mecliste bir basın toplantısı yapan AP Genel Başkan Yardımcısı Necmettin Cevheri ile Genel Sekreteri Nahit Menteşe, Erbakan'ın erken seçim engellemesini komisyon Başkanı Şener Battal vasıtasıyla yürüttüğünü söylediler.

MSP'nin Meclisin üst katında başka, alt katında başka partiyle pazarlık yaptığını belirten Cevheri ve Menteşe, şunları söylediler:

"MSP erken seçim önergesini verirken bizim blöf yaptığımız için kendilerinin teklifine gelmeyeceğimizi ve böylece bedava kahraman olmayı düşünmüştü. Ama bedava kahraman olamadılar. Şimdi CHP ile birlikte kaçacak yer arıyorlar. Eğer MSP seçimden korkmuyorsa, milli görüşün milletçe iktidara getirileceğine inanıyorsa, liderinin beş gün önce televizyonda yaptığı hamaset gösterisinin arkasında durabiliyorsa, Anayasa Komisyonunda gülünç gerekçelerle yapılan engellemelere yardımcı olmaz ve bu karar komisyondan çıkarak Meclis Genel Kuruluna gelir."

BATTAL: "AĞIR RAHATSIZLIĞIMA RAĞMEN KOMİSYON TOPLANTISINI AKSATMADIM"

Anayasa Komisyonu Başkanı ve MSP Konya Milletvekili Şener Battal ise, AP'nin suçlamalarına cevap vererek "Ağır rahatsızlığıma rağmen toplantıları aksatmadım. Komisyon öğle ve yemek paydosu vermeden çalışmalarını sürdürmektedir" dedi.

Dün bir basın toplantısı yapan Battal, CHP'nin erken seçime karşı olduğunu ve bu nedenle engelleme yapacağını başından beri söylediğini belirterek, 1977 yılındaki erken seçim tartışmalarında küçük bir partinin engellemesinin bile ancak 20 günde aşılabileceğini sözlerine ekledi.

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Birbirlerini suçluyorlar

MENTEŞE
"MSP erken seçimle ilgili oyalama taktiğini, Anayasa Komisyonu Başkanı Şener Battal aracılığıyla sürdürüyor."

BATTAL
"Oyalama iddiaları doğru değildir. Komisyon, yemek ve öğle arası bile vermeden önerge ile ilgili çalışmalarını yürütüyor."

Demirel Ecevit'i Weimar kasabasına benzetti

HABER MERKEZİ

ECEVİT , iki gün önce Demirel'i Hitler'e benzetince, Demirel de Ecevit'i Almanya'nın Weimar (Vaymar) kasabasına benzetti.

Başbakan Demirel önceki akşam televizyonda yayınlanan basın toplantısında aynen şu cümleyi kullandı:

"Ben onun seviyesine inmem. Şimdi ben onu Kerensky'ye, Vaymar'a benzetsem iyi mi olur?"

Konuyla ilgilenenler, Demirel'in Ecevit'i Vaymar'a benzetmesinin hiç de iyi olmayacağı kanısına vardılar. Çünkü Hitler'in yıktığı Vaymar Anayasasına atıfta bulunmak isteyen Demirel'in bir kişinin adı sandığı Vaymar, bir kasabanın adıdır. "Vaymar Anayasası", "Vaymar rejimi" gibi deyimler, zamanın Alman Anayasasının bu kasabada kabul edilmesinden dolayıdır.

Ayrıca daha önce "Ecevit'in ne köy, ne de kasaba olamayacağını" söyleyen Demirel'in, bu kez rakibini bir kasabaya benzetmesi de tutarsızlık olarak niteleniyor.

Herhalde Demirel'in benzetmesindeki yersizlik hemen farkedilmiş olacak ki, basın toplantısının 20.30'da yayınlanan bu bölümü 23.00 haberlerinde çıkarıldı.

Ecevit: "Kimseyle hükümet pazarlığı içinde değiliz"

ANKARA (ÖZEL)

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, dün yaptığı basın toplantısında "Kimseyle hükümet pazarlığı içinde değiliz. Türkiye'yi bu hükümetten kurtarmak istiyoruz" dedi. Başbakan Demirel'in önceki günkü ve dünkü basın toplantısındaki sözlerine de cevap veren Ecevit, "Ben hiç kimseyi Hitler'e benzetmedim. Demirel'i de benzetmedim. Demirel'in nevi şahsına münhasır bir kimse olduğunu biliyordum. Ancak, uygulanmakta olan planlar ve yöntemler arasındaki benzerliklere değindim. Hükümetin uyguladığı yöntemler 1. Dünya Savaşından sonra Almanya'ya nazizmi, İtalya'ya faşizmi getiren yöntemlere benzemektedir. Demirel ise beni bir yer adı olan Weimar'a benzetti. Olabilir herkes dil sürçmesi yapa-

(Devamı S. 6 Sü. 4'te)

Memurlar Derneğinin yiyecek ve giyecek yardımı kampanyası başarıyla sürüyor

ANKARA (ÖZEL)

MEMURLAR Derneği tarafından başlatılan yiyecek ve giyecek yardımı için imza kampanyası başarıyla sürüyor. Türkiye çapında başlatılan kampanyaya kısa zamanda çok sayıda memurun katıldığı bildiriliyor.

İmza kampanyasına iki gün içinde Devlet İstatistik Enstitüsününden 375, Emlak ve Kredi Bankasından 75, Bayındırlık Bakanlığından ise 95 memurun katıldığı öğrenildi.

Kampanyaya katılan İstatistik Enstitüsü çalışanları "8 bin lira az bile. Yiyecek 10 bin giyecek 20 bin olmalı ki yetsin" diyorlar.

Memurlar Derneği, Maliye Bakanına şu çağrıda bulunuyor: "Aylardan beri memurlara yiyecek parası verileceğini vadeden oyalamanızı protesto ediyor; derhal Anayasamızın 42. ve 45. maddelerinde 'Çalışanların insanlık haysiyetine yaraşır bir biçimde yaşamasını' belirten hükümlerle, Devlet Memurları Kanununun 211. maddesindeki 'giyecek yardımı' ile 212. maddesindeki 'yiyecek yardımı'nın hayata geçirilmesi için bir kararname hazırlanarak her memura eylülden itibaren her ay net 5 bin lira yiyecek, 3 bin lira giyecek parası verilmesini istiyoruz."

İstanbul'da öldürülen doktor yüzbaşının cenazesi törenle kaldırıldı

Önceki gün İstanbul Bakırköy'de sahte solcularca öldürülen Haydarpaşa Askeri Hastanesinde görevli Doktor Yüzbaşı Çetin Özeralp'in cenazesi, dün Selimiye Camisinde kılınan cenaze namazından sonra, askeri törenle Karacaahmet Mezarlığında toprağa verildi.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı, Özeralp'in öldürülmesi ile ilgili olarak yayınladığı bildiride, "Dr. Yzb. Çetin Özeralp'in kendisini insanlığa adamış, milletine ve yurduna gönülden bağlı bir doktor olduğu, ancak intikam için terör odaklarının robot-katillerince öldürüldüğü" belirtildi. (Fotoğraf: Kemal ÖZDEN

Köy YSE-İş Genel Başkanı öldürüldü

HABER MERKEZİ

MİSK'e bağlı Köy YSE-İş Sendikası Genel Başkanı Sadık Özkan dün saat 09.00 sıralarında Volkswagen marka özel otomobili ile Çankaya'dan Hoşdere yoluyla işine giderken Beşinci Durak yakınlarında bir otomobilde bulundukları belirlenen silahlı bir grup tarafından taranarak öldürüldü.

Yüzünden ve göğsünden dört kurşun yarası alan Özkan'ın olay yerinde öldüğü, kontrolsüz kalan otomobilin iki arabaya çarparak durduğu bildirildi.

Görgü tanıkları Sadık Özkan'a 06 PD 614 mavi, Murat 124 plakalı otomobilden ateş açıldığını, saldırganların üç kişi olduklarını ve cinayetten sonra Ayrancı yönüne kaçtıklarını söylediler. Yapılan araştırma sonucu saldırganların kullandığı otomobilin plakasının sahte olduğu, 06 PD 614 numaralı plakanın bir kamyona ait olduğu belirlendi.

BURSA'DA SOL GÖRÜŞLÜ İŞÇİ

Bursa'nın Kiremitçi Mahallesinde sol görüşlü olduğu bildirilen 18 yaşındaki Erol Atilla adlı işçi genç açılan ateş sonucu can verdi. Yetkililer Erol Atilla'nın

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

Günaydın Milliyet Dünya Politika Hürriyet Son Havadis Tercüman Hergün Cumhuriyet — BASINDAN SEÇMELER

Oktay Ekşi: MHP'nin suçluluk telaşı!

Ali Yurtaslan'ın gazetemizde yayınlamakta olduğumuz itiraflarıyla ilgili olarak Oktay Ekşi'nin Hürriyet gazetesinde çıkan ve Türkeş'e "Ortaya çık" diyen yazısı MHP yöneticilerini fazlasıyla gocundurdu anlaşılan. Oktay Ekşi dün de bir yazı yazarak, kendisine tehdit mektubu gönderen MHP Genel Sekreter Yardımcısı Yaşar Okuyan'a, cevap verdi. Ekşi dünkü Hürriyet'te şunları yazdı:

MHP SUÇLULUK TELAŞI İÇİNDE KABADAYILIĞA KALKIŞIYOR

"9 Ağustos tarihinde bu sütunda 'Çıksın Ortaya' başlığıyla yayınlanan yazıda MHP ile yandaşı bazı kuruluşların birçok anarşi ve terör olayına bulaştığı yolunda son günlerde yoğunlaşan iddiaların Cumhuriyet Başsavcısı ve Sıkıyönetim Komutanlıkları tarafından ele alınmasını ve gerçeğin ortaya çıkmasını isteyişimiz, anlaşılan işlerine gelmemiş. Nitekim Sayın Okuyan 'Gerçeğin ortaya çıkmasını biz de isteriz' demesi gerekirken, suçluların telaşı içinde kabadayılık gösterilerine kalkışmış. Anlaşılan bu sayede bazı sorunların üstünü örtmek, bazı gerçekleri kamuoyundan saklamak mümkün olur sanmış."

Oktay Ekşi yazısına devamla, MHP'nin yandaşı kuruluşların anarşi ve teröre bulaştığı yolunda pek çok belirti-hatta kanıtın her gün herkesin karşısına çıktığını, Cumhuriyet Başsavcılığında suç duyurularından oluşmuş birçok dosyanın bulunduğunu belirterek *'Sayın Okuyan veya bir başka meraklı kişi isterse bu dosyaların konularını ve numaralarını bildirmemiz mümkündür'* diyor.

Ekşi daha sonra şöyle diyor:

"Kaldı ki bu 'bir türlü tamamlanamayan' dosyalardan ayrı olarak Sıkıyönetim Komutanlıkları, ÜGD ile 'MİSK' gibi MHP'nin destekçisi kuruluşlar hakkında son günlerde yeni soruşturmalar açmak zorunluluğunu duymuşlardır. Bir gazetede yayınlanan 'MHP Merkezindeki Adamın İtirafı' başlıklı yazılar da, Adana Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından ihbar sayılmış ve soruşturma başlatılmıştır.

"Eğer Okuyan'ın da telaşı işte bu şüphelerin gerçekleşeceği korkusundan kaynaklanıyorsa, yazarları tehdit eder tarzda mektup yazmasının bir izahı elbette vardır.

"Ve Sayın Türkeş ile Sayın Okuyan, kanun dışı eylemlere bu kadar karşı idi iseler, acaba MHP Genel Sekreteri Necati Gültekin'in hapishanedeki ülkücü mahkumlara 'dayanın bre evlatlarım. İktidara gelince size af çıkartacağız' anlamındaki mektuplarını nasıl izah edebilirler?"

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Bayrampaşa Cezaevinde öldürülen iki gencin katilleri belirlendi

HABER MERKEZİ

BAYRAMPAŞA Cezaevinde sağ görüşlü hükümlü ve tutukluların kaldığı sol kısımda, 16 Ağustos 1980 günü şişlenerek öldürülen iki gencin katilleri belirlendi.

Hırsızlık suçundan tutuklu Adem Şenlik ve Ahmet Tutkun'a sol kısma geçer geçmez saldırgan grubun içinde Maltepe Askeri Cezaevinden getirilen ve "Kelebek" lakabı ile tanınan İbrahim, İsmet Kemal, "Toros" lakabı ile tanınan Neşet isimli MHP'lilerin bulundukları ve saldırıyı bunların planladıkları öğrenildi.

Sağ görüşlüler arasında lider durumunda olan bu kişilerin, sol blok kontrol gardiyanı Hasan Akkaya ile sıkı bir ilişki içinde oldukları ve cezaevinde birçok meselede işbirliği yaptıkları bildiriliyor.

Cezaevi yetkililerinden edilen bilgilere göre cinayetin nedeni, Adem Şenlik ve Ahmet Tutkun'un bir süre sol görüşlülerin yanında kalmasının sağ görüşlülerce tespit edilmesi. Ancak cinayetin daha başka nedenlerle de işlenebileceği sanılmaktadır.

Öte yandan Sağmalcılar ceza

(Devamı S. 6 Sü. 8'de)

AÇIKLAMA

Gazetemizin 21 Ağustos tarihli nüshasında 6. sayfada çıkan "TİKP Üsküdar İlçe Yöneticisi 1 Mayıs Mahallesinde gözaltına alındı" başlıklı haberde, Mustafa Güven'in karakolda dövüldüğü yanlıştır. Mustafa Güven karakolda değil sokakta dövülmüştür.

Düzeltir özür dileriz.

günlük

Yazabilmek eylemi

ÖYLE olaylar vardır ki, akla kara, gün gibi ortaya çıkar. Öyle olaylar vardır ki, kiminin nutku tutulur, kimininse öngörüleri doğrulanır. Sonuç olarak, aslolan olaylardır. Sözleri, yazıları, alteder olaylar.

Şimdi Polonya'da işçi sınıfı ayağa kalktı. Sözü eylemine, eylemi sözüne denk düşenler bir kez daha aklanıyor. Ama işçi sınıfının sözde dostları, sosyalizmin sahte savunucuları ne yapıyor?

Ali Sirmen, dün Cumhuriyet gazetesinde bir yorum yazmak zorunda kalmış. Köşe yazarları bir fikir geliştirmek, bir tutum açıklamak için yorum yazarlar. Ama Sirmen'de böyle bir şey yok. Olayları alt alta sıralamış. İki-üç günlük haberleri özetlemekle yetinmiş. Ve işin içinden sıyrılmış!

İşçi sınıfı, sosyalizm, demokrasi, insan hakları gibi konularda hassas olduğunu öne süren Mümtaz Soysal neden susmaktadır? Yoksa o, Sovyet tankları Varşova'ya girdikten sonra Polonya'ya gidip yerinde bilgi toplamaya mı hazırlanıyor?

Köşe yazarlarının sıkıntılarını anlamak mümkün değildir. Bir garip çelişki içine düşmüşler. Çünkü onların bildiğine göre, kafalarındaki kalıplara göre, Polonya'da sosyalizm var. Yani işçi sınıfı iktidarda. Dolayısıyla, iktidardaki işçiler kime karşı grev yapacak ki? Ama hayat onların sandıkları gibi değil. Onların sandıkları gibi olsa, Polonya işçi sınıfının mücadelesini açıklamak olanaksız.

İşçi dostu olduğunu öne süren günlük gazeteler, köşe yazarları kafalarındaki önyargıları yıkmazlarsa, Polonya işçi sınıfı bu önyargıları yıkar. Ve yıkmaktadır da... Aslolan olgulardır.

bu köşeden...

Geçmişin yükünden kurtulamayanlar (1)

Mehmet Halim Spatar

1951'de Polonya'da Auschwitz kampını dolaşacaktık. Dünyanın dört bir yanından Berlin Barış Festivaline gelen gençlere Nazilerin yaptıklarını göstereceklerdi. Artık bir müze olan kampın büyük kapısına yaklaşıyorduk. Yanıma kara kıvırcık saçlı, zayıf, uzunca boylu, tel gözlüklü bir genç yaklaştı. Bembeyaz dişleriyle gülüyordu, elini uzattı: "Ben Lübnanlı Varuy; Türkiye'den giden Ermenilerdenim. Selam!" dedi. Kampı dolaştığımız dört-beş saat hep birlikte olduk.

Aradan 29 yıl geçtiği halde konuştuklarımızın bazılarını çok iyi hatırlıyorum. Kampın kapısında Varuy, "Etrafına iyi bak arkadaş," demişti, "gördüklerimiz birer mühendislik şaheseridir. Ben de mühendis çıkacağım. Bu kampta çok mühendis çalıştırmışlar, bir yerlerde okumuştum. Yıllarca öğrenci sıralarında dirsek çürüten bu insanların hiç akıllarına gelmiş midir acaba, günün birinde böyle bir ölüm fabrikasında çalışacakları? İnsan hayatının daha iyi olmasını amaçlayan mühendislik bak hele, ne işe yaramış. "Kapının üzerinde kocaman maden harflerle yazılı "Arbeit Macht Frei" yazısını gösterdi: "Çalışırsan özgürsün, demek istiyorlar. Dante'nin cehenneminin kapısı gibi, buradan girerken tüm umutlarını ardında bırak; artık ölünceye kadar Naziler için çalışacaksın, diyorlar. Mühendislik de, emek de bu amaçlarla kullanılmış. Faşizm budur işte: En iyi şeyleri, insanların köleleştirilmesi için çarpıtmak. Bu kamp bile onların yapmak istedikleri şeyi göstermiyor mu? İnsanlığı kölelik çağına geri döndürmek. Köleleri ve asma bahçeleriyle Babil.. Ama ne Babil, ne de Auschwitz söktü. Eninde sonunda yaşayan iyi ve güzel oldu. Kötü ise müzelerde. İleriye giden yol buradan daha iyi görünmüyor mu hemşerim? En büyük kötülüğü de müzelik edeceğiz günün birinde..."

Varuy'un ailesinden sağ kalanlar, Anadolunun yaşadığı o korkunç keşmekeşte, Musa Dağı üzerinden Suriye'ye, oradan Lübnan'a geçip yerleşmişler. Varuy onların arasında öğrenmiş Türkçeyi; dergilerimizi, gazetelerimizi sürekli izlemiş, romanlarımızı okumuş. Geçmişin tortularından arınan insanların ne denli güçlü çıktıklarını ben Varuy'da görmüştüm. Onu şimdi daha iyi değerlendirebiliyorum. Herşeyi kafasında yerli yerine yerleştirmişti, önyargıları söküp atmıştı kafasından . Sırtında geçmişten kalma böyle ağır bir yük olan bir Ermeni genci için bunun ne denli zor olduğunu sonradan daha iyi kavradım. Varuy bilimsel sosyalistti, halkları birbirlerine kırdıranın emperyalizm olduğunun bilincindeydi. Lübnan'daki korkunç keşmekeşin içindeyse ve hâlâ sağsa, kulakları çınlasın, ömrü bol olsun Varuy'un...

Festival'e bazı aksaklıklar yüzünden gecikmiştim. Arkadaşlar beni bekleyememişler, Paris'ten Berlin'e geçmek zorunda kalmışlardı. Onların Paris'teki evlerinde beş-altı gün kalarak işlemleri tamamladım. Ev sahibi Madam Kara ile tanıştım. Onunla ve ahbaplarıyla birbirimize iyice ısındık.

Madam Kara – adı herhalde Karayan'dan geliyordu– Anadoludaki o korkunç günlerde küçücük bir kızmış; ailesinden bir tek hayatta kalan oymuş. Bir Türk karı-koca onu bulup gereken yerlere teslim etmişler. Paris'e yerleşmiş, büyümüş, evlenmiş. Bir iki yıl önce kocasını yitirmiş . Tek kızını tatilde olduğu için görememiştim. Kızı onaltısını dolduruyormuş, kiliseye kabul töreni için kızının elbiseleri ile uğraşıyordu Madam Kara. Madam da, ahbapları da çoğu kez Türkçe konuşuyorlardı, özellikle şakalaştıkları, hele küfürleştikleri zamanlar.

Bir akşam, Madam Kara'nın ahbabı, orta yaşını geçmiş, şişman bir madam uğradı. Onun da öyküsü Madam Kara'nınkine benziyordu. Ama hiç sözünü etmedi. Daha sonra Madam Kara'dan bir kerevetin altından boğazlanan anneleri, ablaları, ağabeyleri, nineleri ve dedeleri dehşetle izleyen küçük bir kızın öyküsünü dinledim.

O altüst oluş yıllarında Türkün, Kürdün, Rumun, Ermeninin vb, birbirlerine onulmaz acılar verdikleri, birbirlerini boğazladıkları Anadolu... Ben burada, büyük acıların içinden geçmiş, doğdukları yerleri bırakıp gitmek zorunda kalmış insanların arasındaydım. Kan, nefret, kin, düşmanlık, öç en azından yabancılık bekliyordum. Oysa bu kadın, o hiç de yabancı olmadığımız Ermeni ağzı Türkçesiyle, "Sen bana dünyada en çok sevdiğim ve özlediğim toprağın kokusunu getiriyorsun, gel de seni kucaklayayım," diyerek sarılmış, uzun uzun saçlarımı koklamıştı. Ne kötü günler görmüş olsa gerekti oysa.

TEZEĞİN ARDINDAKİ GERÇEK 4

AĞALIK

NURETTİN ATEŞ ● METİN GÖKTÜRK

Açlıktan ölen toprağı, topraksız insanın bağrına gömdüler

● **Köylüler ağanın ürününü teneke teneke evlerine taşıyor**

● **Ferho'ya traktörü, ağalar değil, köylüler soktu**

Ağanın tarlasında gündoğumundan günbatımına kadar değil, istersen 24 saat çalış, sana vereceği gene bu buğday gene buğdaydır. Gaza, tuza beze para gereklidir. Para neredede dir? Elazığ ovasında. Oranın ağaları ırgata para verirler. Ovada çatal denilen, yabaya benzer bellerle pancar söker, akşama da paranı alırsın. Yeme, içme yatma ağadandır. Eskiden bir ırgatın gündeliği 6 liraydı. Çoğunu biriktirir, bir yırtığa yama yapabilirdi. Ama şimdi? Gerçi yevmiyeler arttı, ama ancak günlük masrafı çıkartabiliyor. Ama yine de Elazığ Ovasına inmekten başka çare yok.

Çünkü köy nüfusu günden güne artarken, Ferho ağalarının arazilerinde hiç bir şey değişmemiştir.

Eskiden köy nüfusu azken, ağalar toprağını işletecek köylü ararlardı. Şimdi iş tersine döndü Köylüler ulam ulam ağanın kapısına gelip, toprak için yalvarır oldular. Hele hiç toprağı bulunmayanlar ümidi kesip göçe başladılar. Kimisi büyük şehirlere, kimi komşu köylere...

İşte daha şimdiden 17 hane aile göç edip gitti.

* * *

İNSANSIZ TOPRAĞIN IZDIRAPLI ÖLÜMÜ VE DEFNİ

Toprak çok uzun yıllardan beri aç ve susuzdur. Ona bir ark su çevirecek, iki kucak gübre serpecek sevdiğine hasrettir.

Canının taa içinden özünü süzdürüp, başağa dane eder, sevdiğine gönderir. Ama her yıl harman zamanı bir kara tesbih girer araya, buğday daneleri, sevda nameleri sevdiğine ulaşmaz, ağa ambarına taşınır.

Durumu bilmeyen maşukunun gönderdiği nameler bir türlü eline geçmeyen aşık ona küser,"Bana bir avuç buğdayı çok gören, beni aç koyan yardan bana ne hayır gelecek? Döktüğüm ter, verdiğim emek, çektiğim hasret haram olsun!" der.

Sevdiği toprak acından ölürken, basar tezek tekerleğini ocağa çatır çatır yakar. Yanar, yanar, yanar

Ve sevdiğinin hasretine, dayanamayan toprak açlıktan susuzluktan ölür gider. İnsansızlıktan ölen toprağı, topraksız insanın bağrına gömerler. Sevdiğine ancak öldüğünde kavuşabilmiştir.

TRAKTÖR GELİYOR

Toprak verimsizleştikçe, artık onunla aylarca uğraşmak didinmek de akıllı bir iş olmaktan çıktı. Köydeki işi bir an önce bitirip Elazığ ovasına ve başka gündelikli işlere gitmek gerekti. Ferho topraklarında geçen her dakika bir kayıptı artık. İşte bu sebepten kendisinin de biraz toprağı olan, elinde avcunda üçbeş kuruşu bulunan köylüler birer traktör, birer patos aldılar. Ferho toprağına makina böyle girdi.

Traktör ve öteki makinaların girmesi, alınan üründe önemli bir artışa yolaçmadı. Susuz, gübresiz toprağı ne ile eşelersen eşele, ne verdin ki ne alacaksın?

HARAMZADELER

Traktöre, patosa yatırılan onca para, ağanın münasip gördüğü üçbeş teneke buğdayla karşılanır mı? Karşılanmaz. Peki ya ağa, kendi isteği ile daha fazlasını verir mi? Vermez. Öyle ise?

Ve ağanın ürünü el altından aşırılmaya başlandı. Teneke teneke buğday, gece demeden gündüz demeden köylünün kilerine taşınır oldu.

Ağaların feryadı arttıkça arttı ama, çare yok. Her köylünün başına bir silahlı adam dikemezlerdi ya. Binbir sinsi plan denediler, tutmadı. Sonunda pes ettiler: Toprakları satıp kurtulacağız, bu iş böyle sürüp gitmez" dediler. Ama köylü buna da eyvallah demedi. "Sen kimin toprağını kime satıyorsun! Bu topraklar yıllardır bizim zilliyetimizdedir, biz eker biçeriz. Buraya dışardan kimse girip, bu toprağı işleyemez" dediler. "Hele bir sat da görelim!" diye diklendiler.

Şimdi iş kızıştıkça kızışıyor, Bakalım ağalar toprağı başkasına satabilecekler mi? Satarlarsa neler olacak? Bütün bunları yarının kavgalı günleri gösterecek.

SARI BELİKLER

Sarı saçları yedi belikli kız, sol elini bastırıp nişan koyduğu son tezeği de güneşe taşıdı. Doğruldu, gerindi, belinin ağrısını dinledi. Ellerini sarı sıcak samanla temizledi. Küçük bacısı samanların içinde hâlâ uyuyordu. Koşarak köye girdi. Koca koca yazılarla dolu duvarların arasından hızla geçti. Aynı hızla köyün öte ucundan çıktı, tarlanın kenarına geldi, durdu. Hava, mayıs kokuyordu.

Öteden Elayağmur köyünden doğru ince ince bir rüzgar geldi. Yedi sarı belik, ipil ipil ışıladı, döndü, yaldızlandı...

BİTTİ

Meydana gelen göletlerden biri ve arka planda Argavlı köyü ve Delgen kardeşlerin göstermelik tabelası.

Söke'de Delgen kardeşler koca bir köy halkını sıtma salgınıyla tehdit ediyor

● **Argavlı köyü yakınında tuğla ocağı için kanunsuz kazı yapan Delgenler, göstermelik bir levha ile tarla balıkçılığı yaptıklarını iddia ediyorlar**

ŞAMİL İLTER (SÖKE)

ARGAVLI köyü Ortaklar-Söke asfaltı üzerinde 75 haneli, 400 nüfuslu küçük bir köy. Yıllardır çektikleri topraksızlık derdine şimdi de sıtma salgını tehdidi yaratan bataklıklar eklendi. Bunu yaratanlar da üç tuğla fabrikası sahibi bulunan Delgen kardeşler.

TARLA BALIKÇILIĞI ADI ALTINDA SİVRİSİNEK ÜRETİMİ

Delgenler Argavlı köyüne bir kilometre uzakta geniş bir arazi satın alırlar. Burayı toprak ocağı olarak işletmeye ve böylece tuğla fabrikalarında kullandıkları toprağı buradan karşılamaya başlarlar. Ancak ilgili Tuğla, Kiremit ve Taş Ocakları Nizamnamesine göre kazdıkları çukurları kapatmayıp köyde sivrisinek, sıtma tehdidi yarattıkları için ruhsatları Aydın İl Daimi Encümeninin 2 Aralık 1975 tarih ve 881 sayılı kararıyla iptal edilir. Danıştay da iptal talebini reddeder.

Ama Delgenler işin kolayını bulur. Kısa adı Del-Su olan Su Ürünleri Üretim ve Pazarlama AŞ. adı altında Tarla Balıkçılığı projesi çıkarırlar. Bir de tabela dikerler, su birikintilerinin, bataklıkların başına. Aradan üç yıl geçmesine rağmen tek bir balık üretilmemiştir, ama kazılan arazi derinleşmiştir. İlgili nizamnameye göre, bir araziden toprak alınırken ancak 60 santimetreye kadar inilir. Bundan sonrası hazine malı olarak kabul edilir. Ancak Tarla Balıkçılığı kılıfı altında yapılan kazılarda bu ölçü geçersiz olur.

İşte 1977 yılından bu yana Tarla Balıkçılığı iddiasıyla Delgenler kamyonları, dozerleri, kepçe makinalarıyla Argavlı'nın önündeki 300-400 dönüm arazinin altını üstüne getirirler. Azmaklar yer yer 3-4 metre derinliğe kadar derinleşmiştir. İtiraz eden olsa, dikilen levha ne güne duruyor, hemen o ileri sürülmüştür.

Ayrıca Delgenlerin bu projeye dayanarak bankalardan Tarla Balıkçılığı için aldıkları krediyi de İzmir-Ortaklar asfaltı üzerindeki tuğla fabrikası inşaatında kullandıkları da yaygın bir söylentidir. Köyün eski Muhtarı Ahmet Coşkun ve Söke'nin eski Kaymakamı A. Nuri Kadıköylü bunların yakasına yapışmadı değil Kaymakam, Delgenlerin çalışmasını durdurdu.. Hem Özel İdare kandırılıyor, hem de Argavlı köyünün sağlığı tehdit altında tutuluyordu. Üstelik köylülerin, hayvanlarını otlatacakları arazi de çok azalmıştı

Ama kaymakamın tayini, muhtarın da düşürülmesi çarkı Delgenlere çevirdi. Bu yıl 20-30 aile de pamuk ekemedi. Köylüler "Bu kanunsuzluğu önleyecek bir Allahın kulu yok mu?" diye soruyor şimdi ve ekliyor: "Çoban istese tekeden süt çıkarır. Muhtarlık istese bunu önler. Fakat Köy Muhtarlığı her gün fabrikatörlerden köy sandığı için 1750 lira alıyorum diyerek, duruma göz yumuyor."

YENİDEN DÜZENLENEN TRT 5

MEHMET YEŞİL

TRT koridorlarında herkes birbirine soruyor:

KASAROĞLU 5500 PERSONELİ NASIL YENİDEN DÜZENLEYECEK

TRT Yönetim Kurulu 25 Ağustosta Ankara'da toplanarak hazırlanan TRT'nin yeni kuruluş ve görev yönetmeliğine göre TRT Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan kadro değişikliğini görüşecek.

TRT koridorlarında, herkes birbirine soruyor "Bizim fikrimiz niye alınmadı", "Niçin bu kadar gizli hazırlıyorlar her şeyi." TRT'nin, elinden geldiği kadar yükünü omuzlamaya çalışan TRT çalışanları bu sözlerinde haklıydılar. Evet TRT yeniden düzenleniyor görevler yeniden belirleniyor, ama kadroların düşüncesi alınmadan

Bir TRT çalışanı "Reorganizasyon ihtiyaçtan mı doğdu, yoksa belli kadroları kaldırıp, bazı kişilere mevki ve makam vermek için mi, yapılan uygulama ile göreceğiz" diyor.

Hazırlanan yeni düzenleme ile TRT'de çalışan herkesin kadrosu iptal edilecek, yeni kadroların tekrar atamaları yapılacak. Bu atamalardaki kıstas acaba ne olacak? Örneğin Haber Dairesi Başkanlığındaki atamaları nasıl olacaktır. Türkeş'i ekrana çıkartmaktan zevk alan ve onun cinayetlerine kılıf olabilecek şekilde habercilik yapanlar nerelere atanacaktır. Bunlara göz yumanlar terfi mi ettirilecektir. Moskova Olimpiyatlarının reklam firması gibi çalışan spor servisi sorumluları ne olacaktır?

Reorganizasyonla birlikte TRT'ye diz çöktüreceğiz diyen Türkeş'in komandoları, kurum çalışanlarına Erzurum başta olmak üzere yer beğenin dedikleri söyleniyor. Bu cüreti nereden alıyorlar? Kime güveniyorlar? Biz yeni düzenleme ile birlikte yapılacak atamalara ve beslenen niyetler konusunda yönetimi uyarıyoruz. Reorganizasyon yeni bir huzursuzluk kaynağı olmamalıdır.

Reorganizasyonla birlikte kurum yeniden örgütlenecektir. Yapılan çalışmanın, işin ciddiyetine uygun olmasını temenni ediyoruz. Belli kadrolar kaldırılıyor, yeni bazı müdürlükler ihdas ediliyor. Ölçü nedir belli değil. İhtiyaç nedir, hangi amaçla yapılmaktadır belli değil. Bunların yanı sıra en önemli eksiklik ise çalışanların görüşlerinin alınmamış olmasıdır. Aksaklığı bizzat gören, eksikliği yaşayan ve kurumu daha ileriye götürecek olan çalışanlardan ve onların örgütlerinden habersiz yapılan düzenlemenin sonuç vermeyeceğini şimdiden söyleyelim sizlere.

TRT Genel Müdürü Doğan Kasaroğlu basına verdiği demeçlerde sürgün yapılmayacağını söylüyor. Bu sözlerin ne kadar gerçek olduğunu önümüzdeki günlerde göreceğiz. Ancak şunu söyleyelim ki acaba görevlerinden alınanlar ve sürgüne gönderilecekler için Danıştayın yolu kapalı mı kalacak. Danıştayın bu oyuna gelmeyeceği gerçeğinin bilincinde bile değil bu TRT yönetimi.

TRT Genel Müdürü Doğan Kasaroğlu, bir yandan kadro fazlalığından şikayet ederken, bir yandan da 20-30 kişilik üniteleri (Hasılat Dairesi) gibi Daire Başkanlığı olarak kurmakta bir sakınca görmemektedir. Tıpkı personelin mesaisinin "Paramız yok" gerekçesiyle kesilmesi ve arkasında Genel Müdüre özgü banyolu dinlenme odalarının yapılması gibi

Genel Müdür Doğan Kasaroğlu'na göre, yönetmelik değişikliğinde dikkate alınan ilkelerden biri de, "Hizmetlerin modern işletmecilik anlayışı içinde süratle gerçekleştirilmesi için gereksiz kademelerin kaldırılması" Kasaroğlu'nun bu cümle ile neyi ifade ettiğini anlamak çok zor birşey olmasa gerek. Bu sürat içinde bakın ne yapıldı. TV Daire Başkanlığının yetkileri azaltıldı. Genel Müdür yardımcılığı 4'e çıkarıldı. Acaba Daire Başkanlıklarının kurulması bu sürat için mi gereklidir?

Gönül isterdi ki TRT'nin aksayan yerleri bu yönetmelikle düzeltilsin. Bürokrasi kaldırılsın ve yapımcılar daha özgür, daha demokratik çalışma olanaklarına kavuşsunlar. Bir form üzerinde 4-5 imza gereği olmasın ve kabak her zaman olduğu gibi yapımcının başında patlamasın.

BİTTİ

GÜNDEM dışı

Ya seçilmeyenler ne oluyor?

Erken seçim görüşmeleriyle birlikte çeşitli fikirler ortaya atıldı. Bazıları da AP milletvekillerinin erken seçim istemeyeceğini ileri sürüyor ve "Meclisten erken seçim kararı çıkmaz" diyorlardı. Nedeni? Yeniden seçilememek korkusu...

Peki seçilemeyen milletvekillerinin başına bu güne kadar ne gelmiş ki bu kadar korkuluyor.

Elimizde daha önce seçim kaybetmiş 99 kişilik bir liste var. Bakıyoruz hepsi eski milletvekili, senatör.

Örneğin Hasan Hayati Ülkün, Süreyya Koç, Hilmi İncesulu eskiden milletvekiliydiler. Seçimleri kaybedince AP hükümeti bütün vatandaşlarımız gibi bunların durumuyla da yakından ilgilendi. Hepsini de Devlet Sanayi ve Yatırım Bankası Yönetim Kurulu üyeliğine getirdi. Bu bankanın kontenjanı çok geniş doğrusu... Eski senatör ve milletvekillerinden Osman Hocagil ile İhsan Tonbuş da bu bankanın Yönetim Kurulu üyeliklerine atandılar. Ya diğerleri... Onlar da aralarında Çay-Kur, DDY, Emlak Kredi Bankası, Zirai Donatım Kurumu, Et Balık Kurumu, Çimento Sanayi, Şeker Fabrikaları, Emekli Sandığı, Denizcilik Bankası, PTT, SEKA, GİMA, Vakıflar Bankası, PETKİM, Merkez Bankası, TKİ, TPAO, Türk Standartlar, Bağ-Kur, İPRAŞ, İller Bankası, vs... gibi kuruluşların Yönetim Kurulu üyeliklerini aralarında paylaştılar.

Görüldüğü gibi eski milletvekillerini AP hükümeti kırpıp kırpıp yıldız gibi çeşitli kuruluşların Yönetim Kurulu üyeliklerine dağıtmış. Yani milletvekili seçilmeseler de önlerinde Yönetim Kurulu üyeliği gibi parlak bir iş alanı var...

Eee, buna rağmen hâlâ korkanlar varsa... Neden korktuklarını açıklamak da artık onlara kalan bir şey.

Hangisi doğru?

Geçenlerde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı İslamoğlu piyasada bütün ilaçların bulunduğunu, ilaç yokluğunu ortadan kaldırdığını açıklamıştı. İslamoğlu "İlaç yokluğunu iddia etmek yalan ve şantajdır" demişti.

Bakan bunları söylerken Türk Tabipler Birliği Başkanı Atabek "Bazı ilaçların bulunmadığını" söyledi. Türkiye Eczacılar Birliği Başkanı Çetinkaya da "Nedenler değişti ama ilaç darlığı devam ediyor" dedi. Ve son olarak da bir ilaç fabrikasının Pazarlama Müdürü de Birlik Başkanlarını doğruladı.

Şimdi kim doğru söylüyor?

En iyisi bu soruyu ne Birlik Başkanlarına, ne Bakana sormalı... Elinde reçete, eczane eczane dolaşan vatandaşlarla konuşmalı biraz da.

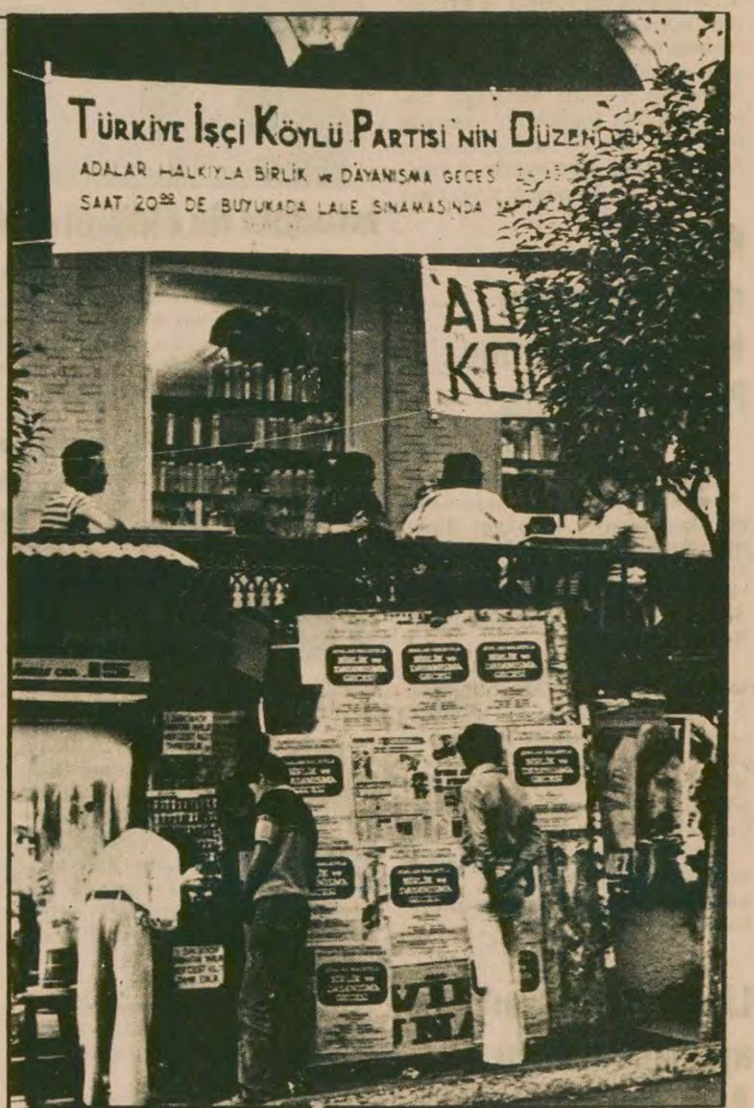
İkibinyüzaltmışyedi

2167 rakamı işçi emeklileri için son derece önem taşıyor. Bu rakam hemen sanılacağı gibi bir para tutarı değil. 6 aydır komisyonda bekleyen bir tasarı. Aileleriyle birlikte 2,5 milyona yaklaşan işçi emeklileri, dul ve yetimler aylardır bu tasarının meclise sevkini bekliyor. Bu gidişle daha da bekleyecekler. Öyle ya meclislerimiz toplanamıyor. Toplandıkları zaman da ancak erken seçim ve cumhurbaşkanlığı seçimi gibi çok önemli işlerle uğraşıyorlar.

Olayın geçmişi 1978 yılına kadar dayanıyor. Bu yıl içinde DDY, Emekli Sandığı ve Askeri Fabrikalar Tekaüt Sandığından emekli olanlara bazı imkanlar sağlanmış, ancak işçi emeklileri bu kapsamın dışında bırakılmıştı. Bunu gidermek üzere hazırlanan bir tasarı Meclise sevkedilmişti. Bu tasarı 2167 sayılı kanunda değişikliği öngörüyordu. 6 aydır komisyonda bekletilen bu tasarı kanunlaşırsa işçi emeklilerinin gelirlerinde yüzde 43'e varan bir artış olacak. Halen işçi emeklilerinin eline en az 5 bin 400, en fazla yakacak parası da dahil 24 bin lira geçiyormuş.

Emekliler" 2167 haksızlığı giderilmezse yakında bastona dayanacak gücümüz de kalmayacak" diyorlarmış.

Bizden duyurması... Erken seçim falan derken bakarsınız 500 bin emeklinin oyunun hatırına 2167 işi oluverir.

TİKP Adalar İlçesinin gece çalışmaları yurttaşlar tarafından ilgiyle izleniyor

İSTANBUL (ÖZEL)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisinin 24 Ağustos Pazar akşamı Büyükada'da düzenlediği "Birlik ve Dayanışma Gecesi"nin çalışmaları yurttaşlar tarafından ilgiyle izleniyor.

TİKP Genel Başkanı Doğu Perinçek'in de bir konuşma yapacağı gecede halk müziği sanatçılarından Ali Ekber Çiçek, Aşık Daimi, Ozam Nedret ve gitarist Ömer Özgeç de yer alacak. "Adalar Halkıyla Birlik ve Dayanışma Gecesinde" ayrıca çeşitli halk oyunu gösterileri de yer alacak. (Fotoğraf: Doğan Kemancı)

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Demokratik kuruluş

Erken seçim önergeleri Meclis Anayasa Komisyonunda görüşülürken erken seçimden çok daha ilginç tartışmalar geçti.

Tartışmaların en ilginç kişilerinden biri kuşkusuz MHP Çorum Milletvekili Mehmet Irmak idi.

CHP'li İsmail Akın, ÜGD ve ÜYD militanlarının Afyon'da kendisine saldırdıklarını, milletvekillerine saldırılan bir ortamda seçim güvenliği olmayacağını söylüyor.

Bunun üzerine MHP Çorum Milletvekili Mehmet Irmak "sataşma" olduğu gerekçesi ile söz alıyor.

Kime sataşılmış?

ÜGD ve ÜYD'ye.

Alınan kim?

MHP Milletvekili!

Zaten söz almasının sebebi de ÜGD ve ÜYD'yi korumak.

"Burada temsilcileri bulunmayan demokratik bir kuruluş aleyhinde konuşamazsınız" diyor.

İyi ki Komisyon Başkanı görüşmeleri kesip ÜYD'den bir temsilci çağırarak sataşma gerekçesiyle söz vermemiş.

Bu demokratik kuruluş lafını faşistlerden ilk kez duyuyoruz. TKP'ye özenmiş olmasınlar? Bakmışlar İGD gibi anarşi yuvalarına "demokratik kuruluş" deniyor, faaliyet benzerliği de var, fikir benzerliği de var, isim benzerliği de var. ÜGD'yi, İGD gibi yapıvermişler size "demokratik kuruluş"!

Bu demokratik kuruluşun suçlarını saymaya kalkarsak belki bir yıl sürecek bir yazı dizisi olur. Sıkıyönetim Komutanlığının bildirileriyle belgelenen Mamak firarı olayını hatırlatmak yeter.

Önce kaçıranlar yakalandı ve ÜGD Hukuk Masasının bu işi örgütlediği açıklandı.

Sonra kaçanlardan biri yakalandı. Kaçırılan katilin firarına ve saklanmasına yardım eden kişilerin ÜYD Hukuk Masası Şefi, ÜYD Eskişehir ve Kütahya Başkanları, ÜGD Kütahya eski Başkanı ve ÜYD'nin başka militanları olduğu açıklandı.

Bu örgütlerin nasıl birer demokratik kuruluş olduğunu açıklamaya herhalde bu iki Sıkıyönetim bildirisi yeter de artar.

Daha hâlâ MHP ile ÜYD arasında ilişki arayanlara da Mehmet Irmak'ın Anayasa Komisyonunda yaptığı konuşma yeter de artar.

Ama şimdi bunu çağırsalar da sorsalar, "ÜGD'ye sataşıyorlar, bize sataşıldı diye söz alıyorsun, senin ÜGD ile ne ilişkin var?' deseler, sıkılmadan "Hiç bir ilişkim yok" der.

Sonra oradan ayrılır, tekrar "ÜGD ve ÜYD demokratik kuruluşlardır" demeye devam eder. Herkes de bu numarayı yutar!

* * *

Bildiğiniz gibi bu faşist örgütler sık sık isim değiştirmekle tanınır. İsim değiştirmesinin sebebi Sıkıyönetim tarafından kapatılması veya kapatılmaya yüz tutmasıdır.

Yeni kurulan ÜYD'nin yöneticileri işbaşına gelince şöyle dediler:

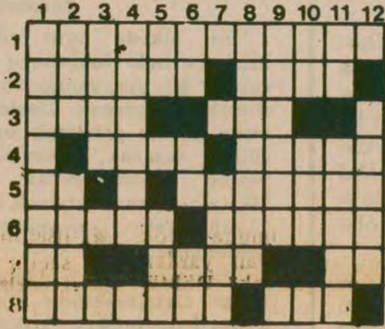
"Düşmanlar bir kere daha hayret etti. ÜGD'yi kapatmaya hazırlandıkları sırada Nevşehir'den yeni bir teşkilat kurulduğu haberi yayılıverdi dört bir yana. Bu onların ikinci şaşkınlıkları oluyor. ÜOD kapatıldığı dönemde ÜGD faaliyete geçmişti. ÜYD de elindeki meşaleyi ÜGD'den almıştır. Değişen tabelalardır." (Çağrı dergisi, 24.3.1980)

Şimdi bu ÜYD'nin de suçları ortaya çıkıp kapatılma ihtimali belirdiğine göre, acaba yeni kurulacak olanın adı ne olur?

Mehmet Irmak'a sorarsanız, ÜDD (Ülkücü Demokratlar Derneği) olmalı. Belki de ÜMD (Ülkücü Masumlar Derneği) koyarlar.

Bana kalırsa artık gerçek isimlerini alıp ÜKD (Ülkücü Katiller Derneği) olmalıdır.

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Servet-i Fünun döneminin ünlü şairi 2) Açıktan geç, yaklaşma anlamında bir denizcilik terimi—TERSİ eden yapan 3) Bir erkek ismi—Kabarma 4) Stravinsky soyadlı Rus bestecisi—Bir erkek ismi 5) Salıverme—Bir banka 6) Müslümanların günde 5 kez yapmaları dinde buyurulan—Cin 7) Bir nota—Çağa uygun—TERSİ tavlada iki 8) Soğukla sıcak arası—Vucudun devinimini sağlayan organlardan her biri.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Kütahya'nın bir ilçesi 2) Bir emir—Çalışan 3) Bir ilin en yüksek mülki amiri 4) Anadolu'da eski bir uygarlık merkezi 5) TERSİ Alaka anlamında bir sözcüğün yarısı—TERSİ Karadenizli yurttaşlara deniliyor 6) TERSİ bir renk—Bir nota—Kimyada Silisyum'un simgesi 7) Bırakma 8) Ülke konularında daha hızlı ilerleme yanlısı 9) Kitaplarda yazılanlara bağlı kalan, onlarla sınırlanan 10) TERSİ utanma duygusu—Ün, şan 11) TERSİ bir harfin okunuşu—TERSİ bir mezhep 12) TERSİ dikey olan doğru ya da düzlem.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) Bahçelievler 2) aC-Alan 3) şıtrA-idevİ 4) çA-Kok-leÇ 5) Ağaçkakan-Di 6) Vadesiz hesap 7) Üç-idA-şE 8) kedeY-Erik.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Başçavuş 2) Acı ağaç 3) Ad 4) Çariçe 5) Ela-ksiD 6) La-Kaide 7) İn okzaY 8) ikaH 9) vöD-Neşe 10) El-Şer 11) Elveda 12) İçipek.

İstanbul Bahariye'den okuyucumuzun sorusu:

sorular? cevaplar

MANDACILIK

SORU Halide Edip Adıvar, Rauf Orbay ve Yunus Nadi mandacı mıydı? R.Nuri İleri Anadolu İhtilali kitabında bunlardan Amerikan ve İngiliz mandacısı diye bahsediyor?

CEVAP Halide Edip Adıvar, Rauf Orbay ve Yunus Nadi Kurtuluş Savaşımızın ilk yıllarında gerçekten Amerikan mandacılığını savunmuşlardır. Sevr Anlaşmasından sonra emperyalist devletler Türkiye'nin paylaşılmasının hesapları içine girmişlerdi. Başta padişah olmak üzere Osmanlı devleti emperyalistlere teslim olmuş, ordular dağıtılmıştı. Aydınlar ise ne yapacağını bilemez ve örgütsüz durumdaydı.

İzmir'in işgal edilmesi bütün yurt çapında büyük bir milli heyecan yarattı. Bu sırada işgale cesaretle karşı çıkan ve İstanbul'da miting alanlarında sesini yükseltenlerden birisi de Halide Edip'ti. İstanbul'da bulunan aydınlar Türkiye'yi bekleyen tehlikeleri görüyor, fakat bir çıkış yolu bulamıyorlardı. Çaresizlik içinde Amerikan mandasına girmek şeklinde fikirler gelişiyordu.,

Halide Edip, Rauf Orbay ve Yunus Nadi İngiliz mandasını savunmuyorlardı. Bu sırada İngiliz mandasını savunanlar, padişahla beraber İngilizlerin Türkiye üzerindeki emperyalist emellerine hizmet ediyorlardı. Aydınların önemli bir kısmı, iyi tanıdıkları İngilizlere güvenmiyor, dünya sahnesine yeni çıkan ve "sömürge halklara bağımsızlık" vadeden Wilson prensiplerini savunduğunu söyleyen Amerika'yı "tarafsız" ve "Türkiye'ye yardım edebilecek" bir güç olarak görüyorlardı.

İstanbul'da mandacılık fikirleri yayılırken, M.Kemal Samsun'a çıkıyordu. Amasya kararları açıklanıyor ve ardından Erzurum Kongresi toplanıyordu. Anadolu'daki bu gelişme İstanbul'da bir çıkış yolu arayan aydınların dikkatini Anadolu'ya çekti. Samsun'a çıkan M.Kemal'in kafasındaki fikir "tam bağımsızlıktı". Buna ulaşmak için eldeki tek silah M.Kemal'in birçok konuşmasında açıkladığı gibi millettir. M.Kemal, Amasya Tamiminde 'Milletin istiklalini yine milletin azmi ve kararı kurtaracaktır" diyordu ve bu gaye ile Müdafaa-i Hukuk Cemiyetlerini birleştirmeye ve milli bir kongre toplamaya çalışıyordu.

Mandacılığı savunan aydınlar bu sırada Mustafa Kemal ile ilişki kurdular. Ve 4 Eylül 1919'da toplanan Sivas Kongresinde mandacılık fikri tartışmaların en önemli konusu oldu.

Bu kongrede M.Kemal'in karşısında mandacılığı savunanlar kuvvetli bir güç oluşturuyorlardı. Rauf Orbay, Refet Bele, Bekir Sami Bey, Kara Vasıf ve hatta kongrede bulunmamasına rağmen İsmet İnönü gibi etkili isimler mandacılığı savunuyorlardı.

Mandacılığı savunanlar görüşlerini şunlara dayandırıyorlardı: "Bağımsızlığımızı tek başımıza gerçekleştiremeyiz. Çünkü İngiltere, İtalya, Fransa Türkiye'yi taksim etmek istiyor. Bir savaş çıkarsa Yunanistan'ın bile saldırılarına karşı kendimizi savunacak gücümüz yok. Ayrıca Osmanlı devletinden kalan 500 milyon lira borcu olan, toprakları verimsiz ancak 10-15 milyon lira bir geliri olan ve harap bir durumda bulunan memleketi bağımsız olsak bile yaşatamayız. Bu yüzden milletleri esir eden İngiliz mandacılığına karşı "milletlerin vicdanına riayetkar" Amerikan mandasını kabul etmek zorundayız. Tam bağımsızlık istersek Türkiye parçalanır."

Tartışmalardan sonra Sivas Kongresinde manda fikri kabul edilmedi. Rauf Bey sonunda mandanın bağımsızlığı yokedeceğini belirterek, manda değil ancak dış yardım istenebileceği fikrini ileri sürdü. Mandacılık fikrinin geriletilmesiyle sağlanan bu uzlaşma sonucu, Türkiye'ye bir heyet göndererek tarafsız bir gözle olayları tespit etmesi için Amerikan Kongresine başvurulmasına karar verildi. Atatürk manda tartışmalarının vardığı bu noktayı Nutuk'ta şöyle değerlendiriyor: "... bu mektubun gönderilip gönderilmediğini pek iyi hatırlamıyorum. Esasen bu mektuba özel olarak önem de vermiş değildim..."

Önemli olan manda fikrinin kabul edilmemesi idi. M.Kemal de Sivas Kongresinde izlediği çok usta ve gerçekçi politika ile sonuçta bunu sağlamış ve bağımsızlıkçı güçlerin belki de daha ilk günlerde bölünmesine engel olmuştu.

Aydınlar içinde mandacılık fikrinin yayılmasında, topraklarımızı işgal eden emperyalistler karşısında bağımsızlığı için ölümü göze alan bir milletin gücünü görememek zaafı yatıyordu. Böyle olunca da "kötülerin içinde en iyisi" mantığıyla Amerika'ya sığınmak fikri ortaya çıkıyordu. Oysa Mustafa Kemal gerçekçiydi. Ulusal hakların ancak tam bağımsızlıkla kazanılacağını ilk günden görüyor ve bunu da gerçekleştirecek tek gücün milletin bu amaç için birleşmiş irade ve azmi olduğunu tespit ediyordu. Ayrıca Amerika konusunda da hayalci değildi. O, uluslararası şartları değerlendirirken, emperyalistlerin arasındaki çelişmeleri dikkate alıyordu. Ancak, en sağlam müttefikinin Lenin'in önderliğindeki Sovyetler Birliği olduğunu da açıklıkla tespit ediyordu. Nitekim daha sonra Lenin ve Atatürk arasında sıcak bir dostluğun temelleri atılacaktı.

Kim Dae Jung (sağdan ikinci) ve diğer muhalifler mahkemede

G.Koreli muhalif Jung neden yargılanıyor?

- Çeşitli sahte kanıtlarla verilen idam kararına uluslararası alanda tepki gösteriliyor
- General Han, eski diktatör Park Çung Hi'nin yokluğunu aratmıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Güney Kore'de Kim Dae Jung ve diğer 8 demokrat, askeri mahkemede Chun Du Han ve yandaşlarınca "büyük ihanet" suçuyla yargılandı.

Geçtiğimiz yıl, General Park Çung Hi'nin öldürülmesinden sonra işbaşına gelen yeni diktatör Chun Du Han, "Ulusal güvenlik önlemleri için Özel Komite" adıyla kurduğu komitenin daimi başkanlığı görevini üstlendi. Chun Du Han, silahlı kuvvetlerin kontrolünü ele geçirdikten sonra demokratlaşma sürecini geriletmek için elinden geleni yaptı. Tabii bu arada, "ordunun siyasi yaşamdan uzak duracağı" yolunda verdiği sözü geri almada ve iktidarı gaspetme telaşıyla tüm muhalefeti ezmede hiç tereddüt etmedi.

ESKİ DİKTATÖR PARK'IN YOLUNDA

Chun Du Han, 17 Mayısta ülkede sıkıyönetim ilan ederek, aralarında Kim Dae Jung"un da bulunduğu tüm muhalefet liderlerini çeşitli bahanelerle tutukladı. Han bunun ardından Kwangju halkının ayaklanmasını bastırmak için bu kente tanklarla desteklenen 17 bin asker, zırhlı araç ve helikopterler gönderdi. Han, Kwangju olaylarından sonra kurduğu "Ulusal güvenlik önlemleri için Özel Komite"yle de bir taşla iki kuş vurdu: kitleleri ve muhalefeti bastırdı ve iktidarı ele geçirdi. Chun Du Han böylece Güney Kore'nin yeni diktatörü olma yolunda önemli yol katetti.

Bir yabancı gazetenin açıkladığı gibi, Chun, gösterilere katılan öğrencilere ve davada öğrencileri savunan avukatlara, müvekkillerinin Kim Dae Jung tarafından kışkırtıldıklarını "itiraf" etmeleri için baskı yaptı ve daha sonra da bunları Kim Dae Jung'a ölüm cezası vermek için "kanıt" olarak kullanmak istedi. Bu şeytani oyunla Chun, siyasi muhalefeti susturmayı ve Güney Kore'de zamanı geriye döndürmeyi amaçlıyor.

YARIM KALAN ENTRİKA BİTİRİLMEYE ÇALIŞILIYOR

Güney Kore'nin en ünlü muhalefet lideri Kim Dae Jung demokrasiyi, Kore'nin birleşmesi görüşünü her zaman kararlılıkla savundu. Ünlü muhalife, ülke içinde ve uluslararası alanda Devlet Başkanlığı için en kuvvetli aday olarak bakılıyor. Zaten Chun Du Han'ın, Kim'i fiziki olarak ortadan kaldırma isteğinin temel nedeni de ülkenin diktatörü olma amacına Kim'in büyük bir engel teşkil etmesidir.

Güney Kore'de 1971 yılındaki "Devlet Başkanlığı seçimlerinde" Park Chung Hi'nin en temel rakibinin Kim Dae Jung olduğu hatırlardadır. Ancak Park çok ince hazırlanmış bir oyunla, Kim seçimlerde yüzde 45 oranında oy almasına rağmen "seçimler"den sonra Devlet Başkanı oluvermişti. Park Chung Hi 1973 Ağustosunda Merkezi İstihbarat Teşkilatını harekete geçirerek, o sırada Japonya'da bulunan Kim'in kaçırılmasını istedi. Park'ın amacı Kim'i öldürmek ve sonra da Kim'in kaybolduğunu açıklamaktı. Bu entrika boşa çıkmıştı. çünkü Kim'in kaçırılması olayı büyük tepkilere yolaçmış ve Park planından vazgeçmek zorunda kalarak Kim'i ev hapsine almıştı.

Chun Du Han şimdi akıl hocasının tamamlayamadığı oyunu bitirmeye çalışıyor.

KARARA TEPKİLER SÜRÜYOR

Chung'un muhalifinden kurtulma girişimi uluslararası alanda tepki ile karşılandı. 4 İskandinav ülkesi ortak olarak yayınladıkları açıklamada, Güney Kore yetkililerini sorunu yeni baştan incelemeye çağırdılar. Bonn ve Paris yönetimleri de Kim Dae Jung ve diğer muhaliflerin tutuklanmalarından derin üzüntü duyduklarını ifade ettiler. Japonya'da ise 'Kim Dae Jung'u Kurtarma Komitesi' kuruldu. Bu komite Japon hükümetine, Tokyo'daki ABD ve Güney Kore Büyükelçiliklerine mektuplar gönderdi. Aynı Komite, Birleşmiş Milletler ve diğer uluslararası örgütlerin de sorunla ilgilenmesini istedi. Bu arada Kim'i kurtarmak için yaygın bir imza kampanyası açıldı. Halk, Chun Du Han'dan, Kim Dae Jung ve diğer muhalifleri acil olarak serbest bırakması talebinde bulundu. Gözlemciler, demokrasi, özgürlük ve anavatanın birleşmesini talep eden halkın tutumu karşısında Chun Du Han'ın hareketsiz kalamayacağını ileri sürüyorlar.

HALKLARIN DÜNYASI

Çiğdem Kömürcüoğlu

Polonya işçileri ve Sovyetler

Le Monde muhabiri Gdansk'ta güneşin altında oturan 6 grevci işçiye yaklaşıp soruyor:

"Neden grev yapıyorsunuz?"

İşçilerden biri cevap veriyor. Diğerleri onayladıklarını gösterir bir şekilde başlarını sallıyorlar:

"Her şey bu kadar kötü giderken, bunu yapmak gerekir. Kuyruklar, hiç bir zaman bizi savunmayan sendikalar, her zaman yalan söyleyen ve bizi aldatan bir hükümet, artık yeter! Tartışamazsınız, haber alamazsınız, siyasi faaliyette bulunduğunuz zaman darbe yersiniz. Siz hiç kimsenin hiç bir şey bilmediği bir ülkede yaşamanın ne demek olduğunu biliyor musunuz?

Ve Polonyalı işçi taleplerini şöyle sıralıyor:

"Önce özgür sendikalar, sonra yiyecek maddeleri ve ücretler. Bizi savunacak sendikalarımızın olması gerekir."

Polonya'nın çeşitli kentlerinde işçiler altı haftadan beri ayağa kalktılar. İşçi grevleri hükümetin et fiyatlarına zam yapmasıyla başladı. Ama ücret artışı talebi yalnızca ateşi tutuşturan bir kıvılcımdı. Bugün artık esas olarak sözü bile edilmiyor. Doğu Bloku en büyük buhranlarından birini yaşamaktadır.

Şubat ayında Polonya'da iktidardaki İşçi Partisinin Kongresinden sonra yazdığımız yazıda "Kremlin yöneticileri bazı ülkeleri zayıf halka ilan edip dururlar. Bu kez de biz Polonya'nın Doğu Blokunun zayıf halkası olduğunu söylesek" diye yazmıştık. Ve kongrenin, halkın giderek yükselen muhalefeti ve hoşnutsuzluğuyla, Sovyetler Birliği'nın artan baskı ve talepleri arasında sıkışıp kalan Gierek yönetiminin çıkmazını sergilediğini belirtmiş ve Polonya'da yeni bir bunalımın yolda olduğunu işaret etmiştik.

Şubat ayında yapılan Kongrede Başbakan görevden alınarak, yani ilahlara bir kurban verilerek halkın hoşnutsuzluğu yatıştırılmaya çalışılmıştı.

Oysa işçileri, aydınları, köylüleri, din adamlarını kapsayan muhalefetin talepleri iktisadi olmaktan çok siyasidir. Doğrudan Sovyetlere bağlı siyasi ve iktisadi yapıyı ve revizyonist diktatörlüğü hedef almaktadır. Bu çelişme çözülmeden halkın direnişinin sona ermesinin olanağı yoktur.

Nitekim Gierek yönetimi grevler patlak verir vermez, işçilerin ekonomik talepleri karşısında uzlaşıcı bir tavır almış ve ücret artışlarını kabul etmiştir. Ama işçi direnişi sona ermediği gibi daha da yaygınlaşmıştır.

Gierek 1956 ve 1970 yılında meydana gelen işçi ayaklanmalarını yaşadığı için henüz şiddete başvurmaktan kaçınmaktadır. Bunu sağlayan, birincisi işçilerin mücadelede gösterdikleri kararlılık, ikincisi Gierek'in, şiddetin işçi direnişini daha da yaygınlaştırmasından ve siyasileştirmesinden korkmasıdır. Gierek bugüne kadar iktisadi konularda taviz vererek, işçileri yatıştırmayı ve sonra yavaş yavaş dizginleri ele geçirmeyi ummuştur.

Ama bugün son derece kritik bir noktaya gelinmiştir. İşçiler siyasi taleplerinde, özgür sendikaların kurulmasında ve fikir özgürlüğü sağlanmasında diretmektedirler. Revizyonist yönetim de bu talepleri reddetmektedir.

Gierek yönetimi istese de bu talepleri kabul edebilecek bir durumda değildir. Geçtiğimiz hafta Brejnev'le görüşmek üzere Kırım'a giden Gierek'e, Sovyetler Birliği Komünist Partisi Siyasi Büro üyesi Ponamarev Doğu Blokunda herhangi bir "sapmaya" izin vermeyeceklerini söylemiştir.

Sovyet yöneticileri, Polonya'da işçi direnişinin patlak vermesinden sonra bugüne kadar yalnızca birkaç tehdit savurdular. Kremlin hâlâ Gierek'in duruma hakim olmasını beklemektedir. Moskova, askeri müdahaleyi son koz olarak elinde tutmaktadır. Çünkü bugün Polonya'ya yapılacak bir müdahale ne Macaristan'a ne de Çekoslovakya'ya yapılan müdahaleye benzeyecektir. Böyle bir müdahale Polonya halkının topyekün direnişiyle karşılaşır. Yani ikinci bir Afganistan doğar. Hem de Avrupa'nın göbeğinde.

Sovyetler Birliği Macaristan'a müdahale ettiği sıralarda revizyonizm henüz iktidara geliyordu. Sovyetler bu müdahaleyle Doğu Blokunu bir arada tuttu ve Doğu Avrupa ülkelerine gözdağı verdi.

Çekoslovakya müdahalesi ise Sovyetler Birliği'nin sosyal emperyalist bir ülkeye dönüştüğü, saldırgan ve yayılmacı bir hale geldiği bir aşamayı belirlemiştir.

Oysa bugün Polonya'ya yapılacak bir askeri müdahale, diğer Doğu Avrupa ülkelerinde de direnişi artıracağı gibi, Sovyet blokunun dağılma sürecinin başlangıcını teşkil edecektir. Çünkü Doğu Avrupa ülkeleri huzursuzdur ve muhalefet yaygındır. Özellikle Sovyetlerin Afganistan işgali bu ülkelerle Sovyetler arasındaki çelişmeleri keskinleştirmiştir. Sovyetler Polonya'daki işçi direnişinin Çekoslovakya ve Macaristan'a sıçramasından kaygı duymaktadır.

Sovyet yönetimi bu nedenle, pusuya yatmıştır. Gierek'in işçi direnişine hakim olmasını beklemektedir. Polonya'da gelişmelerin gelip dayandığı noktada şiddete başvurulması kaçınılmaz gibi görünmektedir. Gierek yönetimi 18 muhalifi tutuklayarak, bunun ilk belirtilerini ortaya koymuştur. Ne var ki 1956 ve 1970 yıllarında şiddete başvurulması, iki hükümetin düşmesine yol açmıştır. Oysa bugün Polonya'da direniş çok daha örgütlü ve güçlüdür. Revizyonist diktatörlük şimdiden çok ağır bir yara almıştır.

"Polonya büyükgözaltında"

QUOTİDİEN DE PARİS/ 22 AĞUSTOS/ PARİS

"Bulgaristan, bir Sovyet Cumhuriyetidir. Doğu Almanya Moskova'nın jandarmasıdır. Macaristan sosyalizm vitrinidir. Polonya büyük gözaltındadır..."

LE MATİN/ 22 AĞUSTOS/ PARİS

"KOR liderlerinden 46 yaşındaki Jacek Kuron, şimdiye kadar 7 yıl zindanda yattı. Sayısız akıl hastanesinde ikamet etti. Sonunda milisler tarafından tutuklandı. Ama o hiç bir zaman siyasi polisten yılmadı."

LE FİGARO/ 22 AĞUSTOS/ PARİS

"Gdansk'ta gördüklerimden sonra şu sonucu çıkarıyorum: Bu grevde iki kazançlı var. Birincisi işçiler, ikincisi ise Partinin ıl· ılı ve gerçekçi kanadı."

LİBERATİON/ 22 AĞUSTOS/ PARİS

"Baltık işçileri mutlu. Çünkü demokrasiyi yeniden, hem de kendi eleri ile keşfediyorlar..."

L'EXPRESS/ 23 AĞUSTOS/ PARİS

"Polonya yazından kim zararlı çıkacak? Varşova'da garip bir düzen hüküm sürüyor. Hükümet grevcilere taviz veriyor. Hem de yasalara avkırı olarak..."

LE MONDE/ 20 AĞUSTOS/ PARİS

"Grev herhalükarda sürecek. Kimileri belki bıkacak, kimileri ise daha köklü bir tutum alacak. Ama nereye kadar?"

TIMES/ 22 AĞUSTOS/ LONDRA

"Polonya yöneticileri muhalif önderlerini tutuklayarak riske giriyorlar.... Polonyalı yetkililer önderleri saf dışı bırakırlarsa, örgütün dağılacağını düşünüyor olmalılar. Bu, durumu daha da kötüleştirebilecek bir kumardır."

SCOTSMAN/ 22 AĞUSTOS/ LONDRA

"Sovyetler Birliği Batılı radyolarının yayınlarını bozarak Polonya'daki buhrandan ve Sovyet işçilerinin Polonya'dan örnek ve ilham almasından ne kadar korktuğunu göstermiştir."

DAİLY TELEGRAPH/ 22 AĞUSTOS/ LONDRA

"Grevcilerin mücadeleyi kazanmaları için iki şey esastır: Birincisi mücadeleyi barışçı bir şekilde fabrikalarda sürdürmek ve sokağa taşmasını engellemek, ikincisi daha açık siyasi talepler öne sürmek yerine sendikalarda reform yapılmasında yoğunlaşmak. Özgürce seçilmiş sendikalara sahip olma yolunda yarı mesafe bile katedilse, bu muazzam bir kazanç olur."

Erken seçim...

(Baştarafı 3. Sayfada)

ALT KOMİSYON KURULDU

Öğleden sonra yeniden toplanan Anayasa Komisyonunda erken seçim konusunun Anayasaya aykırı olup olmadığını incelemek üzere alt komisyon oylamasına geçildi. 10 AP ve MHP'li, 10 CHP'li üyenin bulunduğu komisyonda oylama 5 turda da beraberе sonuç verince, AP'li üyeler de Komisyon Başkanı Şener Battal gibi çekimser oy kullanacaklarını bildirdiler. Daha sonra yapılan turda komisyonun kurulması lehinde verilen 10 oya karşılık MHP'li Irmak'ın red oyu ile komisyonun kurulmasına karar verildi.

Bundan sonra sıra alt komisyonun kimlerden oluşacağına geldi. Üyeler partilerin ağırlığına göre 5 kişiden oluşan bir komisyon kurulmasında birleştiler. Çeşitli adaylar önerilirken 2 AP, 2 CHP ve beşinci olarak Şener Battal önerildi. CHP'nin bu önerisine karşılık Mehmet Irmak adaylığını koydu. Komisyon aritmetiğinin kararın sonucunu göstermesi bakımından AP'liler komisyona girmeyeceklerini açıkladılar. Uzun tartışmalardan sonra komisyonun dünkü toplantısı 1 CHP'li ve MHP'li Mehmet Irmak'tan oluşan komisyonun kurulması ile sona erdi.

Bu durumda alt komisyon pazartesi günü saat 15'e kadar raporunu Anayasa Komisyonuna sunacak. Anayasa Komisyonu da salı günü saat 11'de toplanarak erken seçim önergesini görüşmeye devam edecek.

Köy YSE-İş...

(Baştarafı 3. Sayfada)

katilinin kimliğinin belirlendiğini, saldırganın yakalanması için aramalara başlandığını bildirdiler.

DR. YÜZBAŞI TOPRAĞA VERİLDİ

Teröristlerce silahlı saldırı sonucu katledilen Doktor Yüzbaşı Çetin Özeralp'ın cenazesi, dün düzenlenen askeri törenden sonra Karacaahmet mezarlığında toprağa verildi.

1. Ordu Komutanlığı karargahı önünde düzenlenen törene, Dr. Yüzbaşı Çetin Özeralp'in ailesi, Vali Nevzat Ayaz, 1. Ordu ve Sıkıyönetim Komutanı Orgeneral Necdet Üruğ, Kuzey Deniz Saha Komutanı, Batı ve Doğu Garnizon Komutanları, Merkez Komutanı, Emniyet Genel Müdürü, İstanbul Emniyet Müdürü, askeri ve sivil hastane başhekimleri, askeri tıp öğrencileri ve kalabalık bir halk topluluğu katıldı.

İSTANBUL SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞININ KONUYA İLİŞKİN DUYURUSU

Dr. Yüzbaşı Çetin Özeralp'in katledilmesine ilişkin Sıkıyönetim Basın ve Halkla İlişkiler Şubesinin yayınladığı basın bildirisi şöyle:

"Haydarpaşa Askeri Hastanesinin operatörlerinden Dr. Yüzbaşı Çetin Özeralp, ilk belirlemelere göre yasadışı bir sol örgüte mensup anarşistlerce 19 Ağustos 1980 günü, evinde vahşice ve kahpece kurşunlanarak şehit edilmiştir.

"Kendisini insanlığa adayan, meslek adına hizmetleri boyunca sadık kalarak, herhangi bir ayrım gözetmeksizin tüm hastalarını şifaya kavuşturmaktan başka hiç bir düşüncesi olmayan, mesleğine aşık, kalbi insan sevgisi ile dolu, milletine ve yurduna gönülden bağlı bir doktorun, giriştikleri eylem sırasında çeşitli nedenlerle yaralanarak ele geçen veya sonradan hastalanan anarşistleri, hastanesinde yaşama dönüştürmek için bütün gücü ve bilgisi ile çırpınmasına karşılık olarak intikam alma kastıyla öldürülmesi, ülkemizi bugünkü sıkıntılı görünüme sokan terör odaklarının ve bunların robot katillerinin ne derece insanlık duygularından yoksun olduklarını göstermektedir."

ADANA'DA

Adana'da Yaşar Demir, Zeki Demir adlı kardeşler ve Durmuş Sönmez adlı bir kişi, Baraj Yolu 4.5 Duraktaki bir bakkal dükkanından çıktıktan sonra kimliği belirlenemeyen bir kişinin saldırısına uğrayarak açtığı ateş sonucu ağır yaralandılar. Yaralıların Numune Hastanesinde tedavi altında alındığı, kaçan saldırganın kimliğinin belirlenmesine çalışıldığı bildirildi.

KİLİS'TE ÖLDÜRÜLEN

Kilis'te Ramazanda Tabakhane Camisinde teravih namazından çıkarken tabanca ile vurularak öldürülen Hüseyin Felik'in katilinin belirlendiği açıklandı. Emniyet Amirliğinden verilen bilgiye göre olaydan sonra katil zanlısı olarak gözaltına alınan Mustafa İsmail, Hüseyin Halil, Süleyman ve Abdullah Akdemir adlı vatandaşların adliyede suçsuz bulunarak serbest bırakıldıkları, cinayetin halen İzmit'te askerlik görevini yapan Faik Akdemir adlı er tarafından işlendiğine dair kuvvetli delillerin ortaya çıkarıldığı belirlendi.

İddiaya göre, birliğinden firar ederek veya izin alarak ayrılan Faik Akdemir cinayeti işledikten sonra birliğine geri döndü. Emniyet Amirliği olayın çok yönlü soruşturulmasına devam edildiğini ifade etti.

MARDİN'DE

Midyat'tan Zaharon köyündeki yakınlarını ziyaretten dönen bir grubun bulunduğu minibüs yolda yaylım ateşine tutuldu.

Jandarma Komutanlığının verdiği bilgiye göre, Zeki Aslan yönetimindeki 47 AC 244 plakalı minibüse açılan ateşte Abdulkerim Turgut öldü, Yusuf Aslan, Ziyaeddin Bayar adlı yolcular da ağır yaralandılar.

Mardin merkeze bağlı Ceylanpınar köyünde bir ay önce yaralama olayından araları açık bulunan Hacı Sunduk, Şeyhmus Adlı'yı öldüren, Yusuf Çoklu'yu ağır yaralayan Hacı Sunduk'un yakalanmasına çalışıldığı bildirildi.

Merkeze bağlı Uzun köyde meydana gelen olayda ise alış-veriş yüzünden tartışan köylüler daha sonra silahla çatıştılar. Olayda Mehmet Arınca adlı köylü öldü, Sabri Arınca ağır yaralandı, olayın faili olduğu öne sürülen Mehmet Arınca da aranmaya başlandı.

Mardin'in Gercüş ilçesinin Gökçepınar köyünde de Şükrü Şen adlı bir kişinin, tüfeğiyle oynarken patlama sonucu arkadaşı M.Şerif'i ağır yaraladığı, kazadan sonra Mardin Devlet Hastanesine kaldırılan yaralının yolda öldüğü bildirildi.

GEBZE'DE

Gebze'de kurulu Kepçelik Fabrikasında görevli gece bekçisi Halil Haliloğlu tabanca ile öldürüldü. Görgü tanıklarının ifadelerine göre 3-4 kişi oldukları ve ellerinde otomatik silahlar bulunduğu belirlenen teröristler cinayetten sonra mavi bir minibüs ile olay yerinden uzaklaştılar.

Öte yandan İzmit Bac semtinde de bir evin kapısını çalan teröristler kapıyı açan Nesrin Baycan'a babası Haydar Baycan'ı görmek istediklerini söylediler. Kapıya gelen Haydar Baycan'ı yaylım ateşine tuttuktan sonra kaçtılar. Olayda başından ve karnından yaralanan Haydar Baycan koma halinde İzmit Devlet Hastanesine kaldırıldı, kızı Nesrin Baycan da karnından yara alarak aynı hastanede tedavi altına alındı.

Ayrıca Derince Çenedağ Mahallesi Esentepe Birinci geçit 17 numaradaki Tahir Karabeyoğlu'na ait ev silahla tarandı daha sonra da eve patlayıcı madde atıldı.

ESKİŞEHİR'DE

Eskişehir Eğitim Enstitüsü giriş kapısında, okula gelmekte olan bir öğrenciye kimlik soran ve sağ görüşlü oldukları bildirilen beş öğrenci tutuklandı. Yakalananların Mehmet Karataş, Ekrem Aktaş, Recep Tuncer, Sedat Yenilmez, Sırrı Rıfat ve Haşim Kılıçoğlu adlı komandolar olduğu bildirildi.

KONYA'DA

Konya'nın Sarayönü ilçesinde Hüseyin Ural adındaki genç görüş ayrılığından yaylım ateşine tutularak ağır yaralandı ve Konya Devlet Hastanesinde tedavi altına alındı. Konya Emniyet Müdürlüğü yetkilileri silahlı saldırganlardan Mesut Başdemir'in yakalanarak gözaltına alındığını, kaçan Ferhat Öztürk'ün ise yakalanmasına çalışıldığını belirtti.

KAYSERİ'DE

Çinko Kurşun ve Metal Sanayi Anonim Şirketi Başmühendisi Münir Topkan Kayseri Sivas Caddesindeki evinden işine giderken iki kişi oldukları belirlenen teröristlerin saldırısı sonucu tek kurşunla olay yerinde öldü. Başmühendis Topkan'ın sağ görüşlü olduğu bildirildi.

FATSA'DA

Ordu'nun Fatsa ilçesinde, güvenlik kuvvetleri tarafından 11 Temmuz 1980 günü başlatılan operasyonlarda bugüne kadar 572 kişinin gözaltına alındığı, bunlardan 55'inin tutuklandığı, 22'sinin sorgulamasına devam edildiği, diğerlerinin ise serbest bırakıldığı bildirildi.

Ordu Valisi Reşat Akkaya, dün yaptığı açıklamada, Fatsa ve çevresinde operasyonun başlamasından bu yana siyasal amaçlı 32 olay meydana geldiğini ve bunlarda toplam 20 kişinin öldüğünü belirtti.

Operasyonlar sırasında toplam 91 tabanca, 15 av tüfeği, 40 molotof kokteyli, 4 dinamit lokumu, 1847 tabanca mermisi, 270 av tüfeği fişeği ve çok sayıda yayın, pankart ve döviz ele geçirildi.

Vali Akkaya, tutuklanan 55 kişiden 44'ünün sol, 11'inin sağ gruptan olduğunu, polis bölgesinde öldürülenlerin altısının sağ birisinin polis, ikisinin sol kesimden olduğunu da belirtti.

KAYIP— Nüfus cüzdanımı kaybettim. Hükümsüzdür.
M. Kemal AKGÜL

Varşova

(Baştarafı 3. Sayfada)

150 bini aşkın işçi siyasi ve ekonomik talepleri uğruna grevlerini sürdürürken, Varşova yönetimi grev komiteleri ile görüşmeleri sürdürmek üzere Başbakan Yardımcısı Jagielski'yi görevlendirdi. Jagielski, radyo-televizyondan yaptığı ilk konuşmada, ılımlı ve uzlaşmacı görünmeye özel önem verdi.

Birçok ekonomik talebin haklı olduğunu tekrarlayan hükümet yöneticisi, siyasal taleplerin karşılanamayacağını söyledi. "Özgürce sendika seçimlerinin yapılması talebinin yanıtlanmasının olanaksız olduğunu" ileri süren Jagielski'nin çabalarının olumlu sonuç veremeyeceği tahmin ediliyor.

Öte yandan Polonya yönetiminin, muhalif çevrelerinde yeni tutuklamalar yaptığı öğrenildi. Son iki gün içinde tutuklananların sayısı 24'ü bulurken, KOR sözcüsü ve 'Bağımsız Polonya Komitesi' Başkanı ile birçok üniversite profesörünün de tutuklandığı bildirildi. Gierek yönetiminin özellikle KOR üyelerine saldırarak grevler hakkında uluslararası kamuoyunun bilgilenmesini engellemeye çalıştığı belirtiliyor.

İktidardaki Birleşik İşçi Partisinin yayın organı "Trybuna Ludu" da yayınlanan bir yazıda, olayların "vahim boyutlar" kazandığı itiraf edildi. "Polonya'nın güvenliğinin ve bağımsızlığının tehdit edildiğini" de yazan resmi yayın organı, Baltık kıyılarında ekmek ve sütten başka yiyecek maddelerinin çok güç bulunduğunu da belirtti.

Öte yandan Baltık kıyılarından gelen bir görgü tanığı Fransa Radyosuna yaptığı açıklamada, "Baltık limanlarında durumun gergin olduğunu, her an bir çatışmanın çıkabileceğini" söyledi.

Gözlemciler, Polonya yönetiminin ilk başta reddetmesine rağmen grev komiteleri ile yeniden görüşme masasına oturacağını öngörüyor. Bu arada Gdansk kenti başrahibinin de Varşova'ya giderek Başkardinal Wijinsky ile bir görüşme yaptığı öğrenildi. Polonya'da Katolik Kilisesinin şimdilik kesin bir tutum açıklamamakla birlikte grevcilerden yana olduğu bildiriliyor.

GİEREK MOSKOVA'DA

Fransa Radyosunun verdiği bir habere göre, Polonya Devlet ve Parti Başkanı Edward Gierek, perşembe günü Moskova'ya 'Yıldırım bir ziyaret' yaptı. Ajanslar konu ile ilgili ayrıntılı bilgi sağlanamadığını belirtirken, gözlemciler Gierek'in Kremlin'i bir müdahale konusunda ikna etmeye çalıştığını öne sürüyor.

Öte yandan 22 Ağustos tarihli "Pravda" gazetesinin başyazısında, "İşçilerin bir an önce işlerinin başına dönerek, ülke ekonomisini ve sosyalizmi güçlendirmeleri gerektiği" yazıldı.

YANKILAR

ABD Dışişleri Bakanlığı, Polonya'da muhalefet liderlerinin tutuklanmasının insan haklarına ve Helsinki Anlaşmasına aykırı olduğunu belirtirken, Amerikan liman işçilerinden sonra Detroit'teki otomobil fabrikaları işçileri de Polonyalı grevcileri desteklediklerini açıkladılar.

Öte yandan Atina'da yapılan Güney Akdeniz Sosyalist Partileri toplantısında Yunanistan, İtalya, Fransa, Portekiz ve İspanyol Sosyalist ve Sosyal-Demokrat partileri liderleri Polonyalı grevci işçileri destekleme kararı aldılar.

Sosyalist Devrim Partisi Çanakkale İl Merkezi de, Polonyalı grevcileri desteklediğini açıklayan bir bildiri yayınladı. Bildiride "Gierek kliğine ve Kremlin yönetimine korku, dünya işçi sınıfına özellikle de Rus hegemonyası altındaki ülkeler proletaryasına cesaret veren" Polonyalı işçilerin demokrasi ve özgürlük uğruna savaştığı belirtildi.

DİSK KARAR ALAMADI

Öte yandan dün toplanan DİSK Yürütme Kurulu Polonya'daki işçilerin direnişini destekleyip desteklememe konusunda bir karar alamadan dağıldı. Toplantıdan sonra görüştüğümüz bazı yetkililer görüş birliğine varılamadığını, bu nedenle bir açıklama yapmayacaklarını söylediler. Polonya işçilerinin direnişi konusunda DİSK'in nasıl bir açıklama yapacağı, kamuoyunda merakla bekleniyor.

HARB-İŞ POLONYA DİRENİŞİNİ DESTEKLİYOR

Türk-İş'e bağlı Harb-İş Sendikasının Genel Başkanı ve CHP Ankara Milletvekili Kenan Durukan, Polonya'daki grevlerle ilgili görüşlerini gazetemize açıkladı. Durukan şöyle dedi:

"Son yılların en önemli en enteresan işçi direnişi. Polonya'daki işçi direnişi övgüye değer bir davranıştır. Polonya Sovyetler Birliği'nin sömürgesi halindedir. Polonya yönetiminin Rusya'nın buyruğu dışında çözüm getirmesi mümkün değildir. Polonya'daki işçi hareketinin ekonomik ve siyasi hedeflerine destek oluyorum. 3 Eylül'de Türk-İş Yönetim Kurulu toplantısında konuyu gündeme getireceğim."

Kenan Durukan'ın Sovyetler Birliği hakkındaki görüşü de şöyle:

"Sosyalist diye geçiniyor. Sosyalizmle uzaktan yakından ilgisi olmayan bir sistem. Sovyet modeli komünizm."

Ecevit...

(Baştarafı 3. Sayfada)

bilir. Önemli olan siyasetlerde yapılan yanlışlıklardır" dedi.

Demirel iktidarının cinayet şebekelerinin desteğiyle ayakta durduğunu belirten CHP Genel Başkanı, Demirel'in bu cinayet şebekeleriyle ilişkisini kesmedikçe bunları söylemeye devam edeceğini söyledi.

Erken seçim konusuna da değinen Ecevit, Cumhurbaşkanı seçilmeden erken seçime girilecek olursa milletvekilleri ve senatörlerin bu sıfatlarına hukuken gölge düşeceğini söyleyerek bu takdirde Türkiye'nin uzun süre Cumhurbaşkansız kalacağını söyledi. Ecevit, Cumhurbaşkanının seçilmesi için iki büyük parti arasında demokratik bir uzlaşma gerektiğini tekrarlayarak, Demirel'in bundan kaçarak, Cumhurbaşkanı seçimini engellediğini söyledi.

Ecevit, Türkiye'nin sağlık sorunlarına da değinerek, salgın hastalıkların yaygınlaştığını, hastanelerin doktorsuz ve hemşiresiz olduğunu söyledi ve yan ödeme düzenlemesiyle sağlık personelinin maddi kaybının bir gün içinde karşılanabileceğini belirtti.

ABD-Somali...

(Baştarafı 3. Sayfada)

kan askerlerine kolaylık sağlayacağı tahmin ediliyor.

ABD, daha önce benzeri anlaşmaları Kenya ve Umman Sultanlığı ile de yapmıştı.

Gözlemciler, özellikle Afganistan'ın işgalinden sonra Washington yönetiminin Körfez ve Afrika Boynuzu bölgelerinde yeni bir güvenlik çemberi oluşturmak için yoğun çabalar harcadığını belirtiyor. Söz konusu anlaşmanın Sovyet etkisi altındaki Etyopya ile Somali ve Sudan arasındaki güç dengesinde değişikliklere yol açabileceğini öne süren gözlemciler, Amerikan ve Rus askerlerinin Afrika boynuzunda ilk kez karşı karşıya gelebileceğini belirtiyor.

CARTER KARARLI GÖRÜNÜYOR

Öte yandan dün Boston'da bir seçim toplantısında konuşan ABD Başkanı Jimmy Carter, "Sovyetler Birliği ile her alanda rekabete devam edeceğiz" dedi. ABD'nin askeri gücünün "Sorumlu, cesur ve akıllı bir diplomasi" ile birleştirilmesi gerektiğini sözlerine ekleyen Carter, İran ve Afganistan olaylarından sonra barışı korumanın daha da güçleştiğini belirtti.

Bu arada Cumhuriyetçi Partinin Başkan adayı Reagan, Carter'ın güvenlik konularındaki tutumunu" zayıf" olarak niteledi.

BAŞSAĞLIĞI

Arkadaşımız Musa Kalan'ın ağabeyi Av. Ali Kalan'ın amcaoğlu, partimiz taraftarı

Halil Kalan'ı

Trafik kazasında kaybettik. Acımız sonsuzdur, ailesine ve yakınlarına başsağlığı dileriz.

TİKP Osmaniye İlçe Örgütü

MHP Merkezindeki adam itiraf'a devam ediyor 24

ODTÜ Rektörü Hasan Tan silahlarını bize veriyordu

(Baştarafı 1. sayfada)

de olmuştur. Bunların çoğunun arabası vardı. Bu arabalarla okula silah sokuyorduk. Çünkü bunların arabası aranmıyordu. Bu şahıslar aynı zamanda bizi okula götürüp getiriyorlardı.

"Mesela Hasan Tan biri ruhsatlı, diğeri ruhsatsız iki silahla okula geliyordu. Bunları okulda bize veriyordu, biz kullanıyorduk. Yine Şeref ve Ünal Beyler de okula silah sokmamıza yardımcı oluyorlardı. Ayrıca o dönemdeki Jandarma Komutanı da başımıza bir şey gelmeyeceğine dair teminat verdi. Bir hafta içinde 100 kişi ile işe başladık."

ODTÜ'DE OBA VE OYMAKLAR

"BİR gün Bedri isminde bir şahıs, Ülkü Ocakları Derneğinin Çankaya Lokalinde bizimle bir toplantı yapılacağını ve seminer verileceğini söyledi. Burada Mustafa Sami Barsan, Bedri'nin ODTÜ'deki tüm ülkücülerin Başkanı olduğunu açıkladı. Bedri böylece Oba Başkanı oldu. Mustafa Sami birbirine yakın çalışanlardan 10'ar kişilik gruplar oluşturmamızı istedi. Bu grupların bir oymak olduklarını, her oymağın bir başkan seçeceğini, oymak başkanlarının Oba Başkanına bağlı olacağını anlattı. Bizim oymağın adı Börtiçene idi. Ben Oymak Başkanı oldum. Artık talimatları Bedri'den alıyorduk."

İSKENDER KARYAĞDI BOMBA YAPIMINDA UZMANDI

"15 gün sonra Gazi'de öğrenci derneği başkanlığını bırakan Talip Gün ve İskender Karyağdı, ODTÜ'de işe başladılar. İskender bomba yapımı konusunda uzman olduğu için ODTÜ'ye getirilmişti. Talip, Oba Başkanı, İskender de yardımcısı oldu. Bu arada Esat'taki Çankaya Şube Lokalinde toplantı ve seminerler devam ediyordu. Seminerlere MHP ve Ülkücü İşçiler Derneği Genel Merkezinden şahıslar geliyordu. Bunlardan bazıları; Ülkü-Köy Genel Başkanı Lokman Abbasoğlu, 1977 seçimlerinde MHP Ankara Belediye Başkan adayı Süleyman Sürmen, Taha Akyol vb. idi."

ODTÜ'DE SENDİKAL FAALİYET

"MAYIS ayı içinde Mustafa Sami Barsan okula geldi. Ünal Beyin odasına beni ve birkaç kişiyi çağırdı. Sendikal faaliyete geçeceğimizi, önceden çalışan işçilerle iyi ilişkiler kurmamızı söyledi. Bana, İşletme Bakım Başmühendisliği Mal Sorumlusu olarak atanacağımı, işçilerle iyi geçinmemi, 600 işçinin temsilcisi olacağımı anlattı. Bu göreve atandım.

"Bir hafta sonra ambar sorumlusu olacak birkaç kişiyi bulmamı söylediler. Ben Niğde Yurdundan tanıdığım Kurban Kara'yı, Ülkücü İşçiler Derneğinden tanıdığım Gaziantepli Bekir'i ve yine bu dernekte çaycılık yapan Patnoslu Adem Turuğ'u teklif ettim. Bunlar da göreve başladılar. İşçilerle ilişkilerimizi ilerlettik. Onların zaaflarından yararlanarak kendimize bağlamaya çalıştık. Bunda da başarılı olduk.

"O sırada bağımsız ODTÜM—SEN Sendikasının kongresi vardı. Sahte işçi kartlarıyla çoğunluğu sağladık. Bunu MİSK'e bağlı Türk Büro-Sen Sendikasına iltihak ettirdik. Bu arada idari makamlarla temasa geçerek 2 ay içinde yüzde 20 ve yüzde 15 oranında zam aldık. Aslında biz ve DİSK'e bağlı Sosyal-İş Sendikası, Uyuşmazlık Mahkemesindeydik. Fakat idarenin de yardımıyla biz bu zammı alınca bütün işçiler bizim sendikaya geçti.

IBM KISMINI DENETİM ALTINA ALDIK

"6 Kasımda okul açıldı. Bu döneme kadar pek bir şey olmamıştı. Sadece tek tük dövme olayları vs. vardı. IBM kısmını tamamen kontrolümüz altına almıştık. Burası okulun en hayati bölümlerinden biriydi. Sınav sonuçları burada değerlendiriliyordu. Daha sonra Bahçeli son durakta vurulan iki mühendis Muhittin Canberk ve Hasan Hüseyin Sanlı IBM kullanmasını öğretiyorlardı. Bunlar ODTÜ'ye sözleşmeli olarak ve bu amaçla gelmişlerdi, işleri bitince ayrılacaklardı. Bunlardan sonra başka mühendisler de geldi. Bilgisayarın çalışması yeniden öğretildi. Artık ODTÜ'nün servislerini istediğimiz gibi kullanıyorduk.

"Bahçelievler'de vurulan mühendislere MHP çok önem veriyordu. Bunlar Ülkü-Tek üyesiydi. Bunların vurulmasından sonra Talip ve İskender'le Ülkücü İşçiler Derneği arasında ihtilaf çıktı. İhtilafın en önemli sebebi Talip ve İskender'in bu iki mühendisi iyi koruyamadıklarıydı. Ayrıca Talip ve İskender liderlik konusunda da Ülkücü İşçiler Derneği ile anlaşamıyorlardı. Böylece Talip ve İskender Oba, Başkanlığı ve Yardımcılığı görevlerini bıraktılar. Oba Başkanlığına Vedat Alagöz getirildi."

2 ARALIK OLAYLARI

"BU arada bize ODTÜ'den mecburi izin verildi. Bundan bir hafta sonra ambar yakıldı. Ambar Mustafa Sami Barsan'ın emriyle yakıldı. Yangının sebebi: Buradan çok miktarda malzemeyi dışarı çıkarmıştık. Bunun açığa çıkmasını önlemek içindi. Depolardan çıkarttığımız malzemelerin çoğu kırtasiye malzemesiydi. Ayrıca pompalarda bizim arkadaşlar çalıştığı için benzin ve mazot da çalınırdı. Ambarın kimin tarafından yakıldığını bilmiyorum.

"Okul açıldıktan sonra işçi-öğrenci çatışması başladı. Okulda sık sık silahlı çatışmalar oluyordu. Bu arada okula silah ve dinamit sokma işlerinde, bizle beraber işe alınan kızlar yardımcı oluyordu. 20-30 Nisan tarihleri arasında 3 bombalama, bir de ölüme teşebbüs olayı oldu.

"2 Aralıktaki büyükçatışmada ülkücülere önderliği Vedat Alagöz ve Mustafa Sami Barsan yaptılar. Bu olaya katılan hemen herkes gözaltına alındı. Fakat idari kesim silahları sakladığı için silah yakalanmadı. Vedat ve Mustafa gözaltına alınmadılar. Vedat, Mustafa, ODTÜ ambar memuru Adem ve iki kişi ODTÜ'nün bir jipine binerek olay yerinden kaçtılar. Bundan sonra bize mecburi izin verildi.

"Konsey bizim atılmamızı görüşmeye başladı. Bu sırada Rektör Vekili Kıcıman'ın evi birkaç kere bombalandı. ODTÜ servisleri kurşunlandı. Bunları yaptıran hep Mustafa Sami Barsan'dır. Bu olaylar sırasında biri yakalandı. Emri Mustafa'dan aldığını söyledi. Mustafa Sami Barsan Kıcıman'ın evini iki kere bombalamaya azmettirmekten 10 yıl hapis yedi."

KIZILCAHAMAM KAMPINDA HER TÜRLÜ SİLAH VARDI

"ODTÜ'YE girdikten iki ay sonra, tahminen 1977'nin Temmuz ya da Ağustos aylarında Kızılcahamam-Bolu arasında dağlık ve ormanlık bir yere kamp yapmaya gittik. Kızılcahamam'ı geçtikten sonra orman içine sapıp 60-70 kilometre gittik. 25-30 kişi kadar vardık.

"Buraya ODTÜ'nün Landroverleriyle gittik. Üç arabaya doluştuk. Arabaları bizim arkadaşlar kullanıyordu. Kamp yerine dört çadır kurduk. Başkanımız, Mustafa Sami Barsan'dı. Burada on beş gün kadar kaldık. Kampa katılanlardan bazıları şunlardı: Bedri, Adem, Savaş ve sonradan Ülkücü İşçiler Derneği Teşkilatlanma Sekreteri olan Ekrem Yüksel'di. (Ekrem cinayetten on yıl ceza aldı.)

"Kampa yiyecekleri her gün biri arabayla gidip getiriyordu. Kampın amacı, atıcılık, silah kullanma, söküp takma, nişan alma, dağa tırmanma konularında eğitimdi. Kampta her çeşit silah vardı. Bir klaşinkof un yanı sıra, çeşitli otomatik ve yarı otomatik silahlar bulunuyordu. İçimizde asker ve polis yoktu. Bizi eğiten Mustafa Sami Barsan'dı. Kendisinin MHP'nin Muğla kamplarında yetiştiği söylenir. 1974 affına kadar cezaevindeydi."

Kamuoyu Aydınlık'ın... İTİRAF için ne diyorlar?

(Baştarafı 1. sayfada)

"Bir ülkede aynı silahla, aynı kişilerce belli örgütlerce suç işlenecek ve bu, yer, zaman ve olay gösterilerek anlatılacak. Devlet fonksiyonunu yerine getirmek zorunda olan güçler susacak, görevinin gereğini yerine getirmeyecek. Bu olmaz. Mustafa Kemal Atatürk'ün kurduğu Cumhuriyetin sorumlularından bu beklenemez.

"Kamuoyu bugün Aydınlık'taki İtirafları tartışmaktadır. Faşizmin acımasız kan, intikam kokan cinayetlerini ibretle ve dehşetle izlemektedir. Tarihin iğrenç karanlığında yaşamış faşist geçmişi, Aydınlık büyük bir görev sorumluluğu içinde üstlendiği ve başardığı eylemle Anadolu insanının bilincine, tartışmasına aktarmaktadır.

"Çok mükemmel yazılmış bir programdan, pratikte geçerliği ve doğruluğu saptanmış bir eylem daha ilerdedir.

"Aydınlık gazetesi bu görevi büyük bir görev bilinci içinde yerine getirmiştir. Şimdi görev devletin kolluk ve güvenlik kuvvetlerindedir. Şimdi görev, gücünü Cumhuriyet Anayasasından alan kurum ve kuruluşlardadır.

"Savsaklayan, bilerek veya bilmeyerek sorumluluklarının gereğini yerine getirmeyen bağışlanamaz."

CHP Millet Meclisi Grup Başkan Vekili, İstanbul Milletvekili METİN TOZON: "Daha ne ortaya konabilir"

"Çok açık belgeler. Yakalanamıyor. Cumhuriyet Savcılarının harekete geçmesi gerek. Daha ne ortaya konabilir? Her şey gayet açık."

UĞUR MUMCU: "Çok önemli adım"

"Terör kaynaklarının sergilenmesi için atılmış çok önemli adımdır. Bu aşamada Başsavcıya görev düşüyor."

Hacettepe Tıp Fakültesi Biyokimya Bölümü Başkanı PROF. NAİL PAYZA

"Aydınlık'ı cesur yayınından ötürü kutlarım. Kütahya'da yakalananlar, yayının doğruluğunun bir kanıtıdır. 8 yılını karanlık işlerle uğraşan bir örgüte vermiş bir gencin bu çıkışı toplumumuz adına umut verici, Türkiye'nin geleceği açısından duyduğumuz kaygıları azaltan bir olaydır."

DİYARBAKIR'DAN TEPKİLER

Karayollarından bir işçi:

"500 MHP'li militan öldürülseydi, MHP'ye bu kadar zarar verilemezdi. Dünya basın tarihinde ender görülen olaylardan biri."

Bir DDKD sempatizanı:

"Büyük sansasyon yaratan bir haber."

Diyarbakır Belediye Başkanı MEHDİ ZANA:

"Herhangi bir açıklama yapmak istemiyorum."

Bir esnaf:

"Son olarak Ali Yurtaslan'ın itirafıyla Aydınlık önemli bir görevi yerine getirmiştir. MHP'nin gerçek yüzü açığa çıkmıştır. Hükümetin bu itiraf karşısında ne düşündüğünü merak ediyorum."

Bir Partizan taraftarı:

"Böyle bir yayını olumsuz karşılamak mümkün değildir."

2 Aralık...

(Baştarafı 1. sayfada)

lınan 300 işçiye yemek verilmemesini isteyen öğrenciler, Rektörlük binasının arkasında forum yaparlarken 100'ü aşkın olan işçiler çeşitli sloganlar söyleyerek öğrencilerin üzerine yürüdüler. Daha sonra bir grup işçi Rektörlük binasına çıktı. Öğrenciler kaçışırken, bu kez de Rektörlük binasının üçüncü katından ateş etmeye başladılar"... "Olayla ilgili olarak Mehmet Kıcıman da bir açıklama yaptı. Kıcıman açıklamasında 5'i ağır 35 öğrencinin yaralandığını belirtti"

ODTÜ'de öğrencilere yapılan bu saldırıda İbrahim Baloğlu ölmüştü. Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinde olayla ilgili olarak açılan dava da halen devam etmektedir.

BASINDAN SEÇMELER

Milliyet Son Havadis Tercüman Cumhuriyet

Demokrat: "Polonya'da sınıf mücadelesi"

(Baştarafı 3. Sayfada)

Sınıfsız topluma kadar, sosyalizm de dahil bütün toplumlarda sınıf mücadelesinin süreceğine ilişkin Marksist görüşler, revizyonistler tarafından sürekli reddedilmiştir. Ancak hayat bu Marksist tespiti her gün doğrulamakta, çeşitli çevreler bu gerçeği kabul etmek zorunda kalmaktadırlar. Polonya'daki olaylara ilişkin Demokrat gazetesinin dün başlayan "Polonya'da Sınıf Mücadelesi" başlıklı yazı dizisinin yanı sıra 21 Ağustos günü "Demokrat Gözüyle" köşesinde "İşçiler Gierek'in kapısına dayanırken" başlıklı yazı bu gerçeği şöyle tespit etmektedir:

"Ama Polonya'da diğer 'halk demokrasileri'ndeki duruma benzemeyen yan ise Polonya işçi sınıfının dinmek bilmeyen örgütlü mücadele yeteneği ve sınıf mücadelesinin dönem dönem alevlenmesidir.

"Ama bütün Doğu Avrupa ülkelerinde olduğu gibi temel açmaz da bütün bu direnişlerin, grevlerin sonunda iktidar yapısını etkileyebilecek alternatif bir örgütlenmenin yaratılmayışı, revizyonist parti hegemonyasının parti içinde ya da dışında kırılamayışıydı. Bu açmaz içinde ortaya çıkan sonuç ise Osmanlı usulü sadrazamın ve yönetimdeki hizibin değişmesi ve bir süre sonra işlerin yine eski işleyişine dönmesi oluyordu... Ancak işçi hareketi, revizyonizmin genel etkinliği sonucu devrimci düşüncelerin yanı sıra, geleneksel, tutucu ve milliyetçi görüşleri de barındırabilmektedir.

"1970'te işçiler Gierek'ten tek şey istemişlerdi: Sınıf farklarının kaldırılması ve kendilerine yalan söylenmemesi. Ve aradan geçen 10 yıldan sonra işçiler bir dönemin faturalarıyla birlikte ve aynı taleplerle Gierek'in kapısına yeniden dayanmaktadırlar."

Bayrampaşa...

(Baştarafı 3. Sayfada)

ve tutukevinin içinden dışarı kazılmış, yaklaşık 30 metre uzunluğunda bir tünel ortaya çıkarıldı. Tünel kazıldığı yolunda bir ihbarı değerlendiren yetkililer cezaevinin yanında bulunan kenar sokakta çukur açarak kontrol yaptılar. Bu işlem sonunda, cezaevinin içinden karşıdaki bir eve doğru kazılmış, yaklaşık 30 metrelik tünel bulundu. Yetkililer, tünelin tamamlanmasına çok az bir mesafe kaldığını söylediler.

Tünelin ortaya çıkarılmasından sonra direnişe geçmek isteyen tutuklu ve hükümlülerin bu girişimi de güvenlik kuvvetlerince alınan tedbirler sonucu önlendi.

17. Hacıbektaş Kültür ve Sanat Şenliği

İzleyici sayısı sürekli düşüyor

Nevzat Üçyıldız

16-20 Ağustos tarihleri arasında 17. Hacıbektaş Veli'yi anma şenlikleri yapıldı. Birkaç yıldır yoğun etkinliklerle bir kültür ve sanat şenliği olarak düzenlenen şenlik, bu yıl çok sıkı güvenlik önlemleri altında yapıldı. Kente giriş-çıkışlar sürekli denetlendi. Şenliğe gelenlerin adları tek tek kaydedildi. Bu önlemler de şenliğe olan ilgiyi büyük ölçüde düşürdü. Öte yandan faşist militanlar, güneyden Nevşehir yolu üzerinden Hacıbektaş'a gelen otobüsleri geri çevirmeye ve şenliğe olan ilgiyi azaltmaya da çalıştılar. Kırşehir yolu üzerindeki Mucur'da gelen otobüslerin taşlandığı, insanların dövüldüğü haberleri şenlik süresince gergin bir psikolojik ortam doğmasına yol açtı.

Bu yılki Hacıbektaş Şenliğinde zaman zaman korsan gösteriler de yapıldi. Birkaç yıldır Dev-Yol adlı siyasi grubun yönetiminde ve programında etki kurduğu şenlikte bu yıl da siyasi sloganlar eksik olmadı. Dev-Yol'un dışında, Halkın Kurtuluşu ve İGD gibi sahte solcu diğer grupların da şenlik süresince duvarlara slogan yazarak varlık göstermeye çalışmaları izlendi. Şenlikte olay çıkabileceği düşüncesiyle Kayseri ve Nevşehir'den çok sayıda toplum polisi gelmesi programları izleyenlerin sayısını daha da düşürdü.

PROGRAMLAR

17. Hacıbektaş Kültür ve Sanat Şenliğinde yine çeşitli folklor ekipleri gösteriler yaptı. İki yıldır gösterileriyle ilgi gören Boğaziçi Üniversitesi Folklor Kulübü ekibi bu yılki şenlikte yer almadı. Yine iki yıldır gösterileriyle halkın sevgisini toplayan Silifke-Kırtıl Folklör Ekibi, üyelerinin farklı siyasi görüşler taşımaları nedeniyle şenlik süresince üvey evlat muamelesi gördü. Örneğin, Kırtil Ekibi sahnedeyken, sahnenin çabuk boşaltılması, sunucu tarafından "nazikçe" belirtildi vb.

Şenliğe katılan öteki folklör ekipleri Hacıbektaş Hoy-Der ekibi, Hacıbektaş Turizm Derneği,Ankara Şubesi ekibi, Maden Tetkik Arama Enstitüsü Spor Kulübü ekibi, Halkevleri Genel Merkezi ekibi, ODTÜ Korosu, Hacıbektaş Çocuk Korosu idi.

Şenliğe katılan halk ozanları Muharrem Yazıcıoğlu, Aşık Devrani, Mehmet Dinç ve Mustafa Zengin oldu. Şenlikte Sine-Sen'in yardımlarıyle film gösterileri yapıldı. Yılmaz Güney'in "Umut", Şerif Gören'in "Endişe", Süreyya Duru'nun "Kara Çarşaflı Gelin" ve Zeki Ökten'in "Sürü" adlı filmleri sergilendi.

Şenlikte geçen yıllarda olduğu gibi kültürel toplantılara da önem verilmişti. Bu çerçeve içinde, "Tarişte Zorbalığa Karşı Anadolu Halk Hareketleri" konulu toplantıda Rıza Zelyut, Celal Üçyıldız; Tuygun Sabuncu'nun yönettiği "Gerçeği Söyleme Sanatı" konulu açık oturumda Mahmut Tali Öngören, Ergin Atasü, Filiz Akçay, Can Yücel ve Ahmet Abakay; "Halk ve Sinema" konulu açık oturuma Aytaç Arman, Halil Ergün, Şerif Gören, Rauf Ozangil ve Çetin Öner katıldılar. Şenlikte Muzaffer Erdost "Zorbalığın Tarihçesi", Ergin Atasü de "Kültür Üzerine" konulu iki konuşma yaptılar.

Halkevleri Genel Merkezi topluluğunun "Pir Sultan Abdal" oyunu ile Hacıbektaş Turizm Derneği Ankara Şubesi oyuncularının sunduğu "Günlerin Getirdikleri" adlı oyun, şenliğin başlıca tiyatro etkinlikleri olarak dikkat çektiler.

"TEK YOL DEVRİM!"

Şenlik boyunca halkın kafasına kakar gibi sürekli "Tek Yol Devrim" sloganı haykırıldı. Faşist baskılara, cinayetlere, işkencelere karşı Dev-Yolcuların halka gösterdiği, gösterebildiği tek çözüm buydu. Şenlik süresince bu siyasetin militanları bildiriler dağıttılar, konuşmalar yaptılar, siyasi görüşlerini şenliğin doğal bir parçası haline getirmeye çalıştılar. Halaylarda söylenen türkülerde bile aynı slogana rastladık: "Tek Yol Devrim"! Bu sloganın asıl amacı gösterme bahanesi altında, kitleleri maceralara, her şart altında atılganlığa sürükleyen içi boş, hatalı bir slogan olduğu henüz kavranamamıştı. Yine halk ozanları sahneye çıkıyor ve Hacıbektaş, Ulaş Bardakçı'nın memleketi olduğu için "Hele Ulaş'a, Ulaş'a" türküsüyle programa başlıyorlardı. Dev-Genç'li, "vuracağız"lı, "kıracağız"lı türküler gırla gidiyordu. Hele bir ODTÜ korosu vardı ki gülmemek elde değildi. Kot pantolonlu, blucinli kızlar, sakallı, gömlek düğmeleri yarıya kadar açılmış gençler sözüm ona Anadolu halkına sesleniyorlardı.

GELİŞMENİN YÖNÜ

17. Hacıbektaş Şenliğinde göze çarpan en berrak durum, izleyici sayısının sürekli düşmesi oldu. Evet her yıl bu sayı daha çok düşüyor. Peki suç kimde? Organizasyondaki bozukluk mu? Yoksa şenliğe gelen insanların yollarının kesilmesi mi? Bizce asıl belirleyici olan ilkidir. Şenliğin düzenleyicileri her yıl biraz daha bir fraksiyon şenliği yapma yolunda adım atmakta ve salt bu nedenle bile Hacı bektaş Veli'nin halkı birleştiren kişiliğine ters düşmektedirler.

Üç yıldır izlediğimiz gelişmenin yönü budur. Hacıbektaş Veli'nin görüşlerinin ardında gizlenerek savunulan "Oligarşinin bağrını gümbür gümbür dövme" hedefleri içinde faşistlerin bütün pratik eylemleri asıl eylem biçimi olarak benimsenmektedir. Bu siyasetin hizmet edeceği şenliğe katılmanın giderek azalması kaçınılmazdır. Hacıbektaş şenlikleri bu anlayış içinde sürdükçe Hacıbektaş halkının bile şenliklere eski ilgiyi göstermemesi doğaldır.

Hacıbektaş Şenliklerinden bir görünüş...

Karasınır Halk Şenliği 6 Eylülde yapılıyor

Konya'ya bağlı Çumra ilçesinin Karasınır kasabasında düzenlenen halk şenliğinin 6 Eylül Cumartesi günü yapılacağı açıklandı.

Karasınır kasabası Belediye Başkanı Mehmet Yakıcı, şenlik nedeniyle folklor gösterileri yapılacağını, futbol turnuvası düzenleneceğini, ayrıca tarım araçlarının sergileneceğini bildirdi.

Aynı gün bir ilkokul ile halk bahçesinin de törenle açılacağı açıklamada yer aldı.

Jean Mitry'nin "Sinema Tarihi" adlı eserinin dört ve beşinci ciltleri yayınlandı

Tanınmış Fransız sinema tarihçisi Jean Mitry'nin "Sinema Tarihi" (Histoire du Cinema) adıyla yıllar önce başladığı geniş eserin dördüncü ve beşinci ciltleri Paris'te, "Editions Jean-Pierre Delarge" tarafından yayınlandı.

Eserin dördüncü cildi, 1930-1940 yıllarının, beşinci cildi ise 1941-50 yıllarının dünya sinemasını ele alıyor. Dördüncü cildi 736, beşinci cildi 656 sayfa olan yapıtında Mitry, sinemadaki çeşitli akımları, çeşitli ulusların sinemalarında yer alan aynı türdeki filmleri, tek bir ülke sinemasının belli bir dönemini inceleme gibi yöntemler kullanıyor. "Sosyalist gerçekçilik", "Toplumsal propaganda sineması", "Tarihsel fresk", "Savaş filmi" gibi bölümlemeler yapıyor.

Kitabın dördüncü cildinin kapağı Joseph Von Strenberg'in "Mavi Melek", beşinci cildinin kapağı ise Sergey M.Ayzenştayn'ın "Korkunç İvan" filminden birer fotoğrafla süslenmiş.

özkan mert

Sorardı
çocukken
anasına:
– Uzun mu ?
bir kavaktan
daha çok
atının
yeleleri
"Cennet Ali"nin.
Mahmut padişahın
üzerini ferman çıkardığı
halkın kulu
"Cennet Ali"nin
nasıl atıp Güneş'i
atının terkisine
nasıl kaçırdığını
nasıl geceleyin
yıldızları
birer kurşunla
düşürdüğünü
teker
teker.

Ve Atçalım büyüdü.
Delikanlı oldu.
Bıyıklarından ter
yüreğinden a'taş
damlar oldu.
Yanar oldu
damarlarında kanı.
Ağanın çiftliğinde
bir ırgat.
Yaz demedi
çalıştı,
kış demedi
çalıştı,
boğaz tokluğuna.
Toprak belledi
saman çekti
davar baktı.

Olmadı———
be hey
olmadı.
Zayıftı
Atçalı
zayıflığına.
Ve sırtında
kardeşi gibi taşıdığı
kamburu.
Kaç uzun
kaç yalnız geceler
uyuyamamıştır
ağanın kızı "Emir"
düşünerek
bu zayıf
kambur
delikanlıyı.
Hissederek,
diri
taze
bakir
göğüslerinde
nasırlı ellerini
Atçalının

DEVAM EDECEK

33. LOCARNO FİLM ŞENLİĞİ

Yeni Polonya dalgası

Louis Marcorelles

İsviçre'nin Locarno kentinde yapılan Uluslararası Film Şenliği, Venedik Film Şenliği gibi bir bunalıma girdi. Bu bunalımın nedenleri arasında ideolojik bağnazlık aşırılığı, sinemanın bir sanayi ve eğlendirme aracı olduğunu unutmayı sıralayabiliriz. Kağıt üzerinde baktığımızda, mümkün olan en çok filmi Şenlikte gösteren seçicileri herhalde suçlayamayız. Bir genel müdür ve altı kişilik bir komiteden oluşan Seçiciler Kurulunda Almanca, Fransızca, İtalyanca konuşan sinemacılar, teknisyenler ve gazeteciler yer alıyor.

Locarno Festivalinde Gümüş Leopar (ikincilik) ödülü Amerikalı siyah sinemacı Robert Gardner'in "Clarence and Angel" adlı filmine verildi. Bu film çeşitli kamu kuruluşlarının mali desteğiyle Hollywood dışında çekilmişti. Böyle bir filmi ödüllendirmek Hollywood'dan ve onun üretim sisteminden kopmayı cesaretlendiriyordu.

Locarno Film Şenliğinin bir başka olumlu yanı da genç Polonya sinemasını iki ödülle taçlandırması oldu. Uluslararası eleştiri ödülü FIPRESCI ve resmi listedeki özel mansiyon Polonya filmlerine verildi. Festivalde dağıtılan 80 sayfalık bir kitapçık genç Polonya sinemasını tanıttığı gibi, uzun bir süre bir referans kitabı olarak da anılacak. Polonyalı, Finlandiyalı eleştirmenler hatta şenliğin yönetmeni bizzat bu "Yeni Dalga Polonya Sineması"nı ayrıntılı olarak tahlil ettiler. Şenlikte, Wajda ve Zanussi'den sonra Polonya sinemasının dört yeni ismi tanıtıldı. Geçen yıl Moskova'da ödüllendirilen, Berlin ve La Rochelle'de gösterilen "Amatör" filminin yapımcısı Krysztof Kieslowski, "Kung-Fu" filminin yönetmeni Janusz Kijowski, "Şans" filminin yönetmeni Feliks Falk ve "Taşralı Aktörler" filminin yönetmeni Agnieska Holland.

Polonya terminolojisine göre otuz yaş kuşağı diye bilinen bu yapımcılar, 1960 yıllarında Gomulka döneminde şiddetle bastırılan öğrenci hareketlerinden ve Gierek'le başlayan 70 sonrası işçi direnişleri döneminde sinemaya atıldılar. Bu kuşak haksızlık, toplum ahlakı, ve üstün olduğu öne sürülen ilkelerle uyuşabilen sorunları üzerinde düşünüyor. Polonyalılar sadece iktidarı ve bürokratları eleştirmekle yetinmeyip bizzat kişinin tavizlerine ve gururuna indiği zaman ilginç oluyor. Bazı Polonya filmlerinde eleştirilen "yeni sınıf" Cilas'ın çeyrek yüzyıl önce sözünü ettiği belirli bir rahata sahip olan ve toplumu yönetenlerin oluşturduğu bir sınıftır. Sorun tek başına Polonya'yı hatta sosyalist ülkelerin tümünü de aşmaktadır. Dileğimiz bu filmlerin bir an önce en geniş izleyici kitlesine sunulmasıdır.

* * * * * *

Oldukça köklü, açık biçimde ve demagojiye kaçmaksızın bir rejime baş kaldırılıyorsa muhatap olarak belki de insan karşısında sağlam bir rejim ister. Şenlikte bu bakış açışına sahip tek film Macaristan'dan geliyordu. Macaristan dışında ilk kez sunulan ve ödüllendirilmeyen filmin adı "Belki Yarın", yönetmeni ise Judith Elek'ti. Bu film Locarno Şenliğinin duyarlı seyirci kitlesini çok şaşırttı. Ustalıklı bir romanmışçasına kurulan öyküde ayrı ayrı evli ve çocuk sahibi bir kadınla bir erkeğin ilişkilerini düzeltmeye çalışmaları anlatılıyor. Filmde kır yaşantısı, erkeğin ailesi, derin nefretler ve yoksulluklar betimleniyor. Üstelik gerğin ama güzel bir oyuncu yönetme ustalığı görülüyor. Çok şefkatli temalarla zenginleştirilen ama aynı zamanda bir kabusa benzeyen öyküde, kişiler arasındaki hâlâ değiştiremediğimiz insanlık dışı ilişkiler anlatılıyor.

Jüri Jacques Bral'ın "Geceleyin Dışarısı" filmine "Bronz Leopar" (üçüncülük) ödülünü verirken hem filmin teknik kalitesini değerlendirmiş oluyor, hem de genç izleyicilerin taleplerini yerine getirmiş oluyordu.

Daha önce Cannes Film Şenliğinde gösterilen İtalyan yapımcı Marco Tullio Giordana'nın "Maledetti Viamero" filmi Altın Leopar (Birincilik) ödülünü kazanırken, jüri bu davranışla bütün İtalya'yı mateme boğan Bologna katliamını da anmış oluyordu. Giordana, Latin Amerika'dan terörizm tuzağında yaşayan İtalya'ya dönen bir genci anlatıyor. Svelto adındaki bu genç devrimciliğe heves ediyor. İtalya'da belki de Polonya'daki kadar yozlaşmış bir toplumu, iş hayatına atılmış eski okul arkadaşlarını ve katledilmiş Aldo Moro'yu buluyor. İtalyan sinemacı Giordana, on yıllık bir geçikmeyle Jean-Luc Godard'ın devrimci sıkıntılarını sanki yeniden yaşıyor. Genç kahraman sıkıntılarını şiddete kapılarak çözmek istiyor, bu arada İtalyan mizahından da yararlanıyor. Kendini beğenmişlik temasının tipik olarak ortaya çıktığı bu yapıtta aslında birçok iyi niyet belirtisi de sergilenmek istenmiş.

Locarno Şenliğinde çözülen Batı'nın filmlerinin yanı sıra amacı çok daha belli Üçüncü Dünya filmleri de gösterildi. Bunlar arasında ilk olarak ödüllendirme listesinde haksızca unutulan Türkiyeli yönetmen Erden Kıral'ın "Bereketli Topraklar Üzerinde" filmi aklıma geliyor. Yetersiz olanaklarla çevrilmiş olan bu yoksul film, diğer Türk filmlerinin de bize tanıttığı sürekli bir şiddet ve sefalet dünyasına götürüyor seyirciyi. Orhan Kemal'in Fransızcada da yayımlanan romanını beyaz perdeye aktaran Kıral, Türkiye'nin güneyindeki olayları bir gazeteci gibi serbest bir üslupla anlatıyor. Barbarlığın hâlâ ayakta kalmasının ve yoğun sömürünün işlendiği filmdeki kahramanlar, Gorki'nin "Ayak Takımı Arasında" adlı oyunundan gelmişler ve "Gazap Üzümleri"ndeki başıboş gezginliğe dalmışlar.

("Le Monde—14.8.1980"'den "kısaltılmış çeviri)

AÇOK'un Avrupa turnesinde sergilediği "Keloğlan" adlı çocuk oyunundan bir görüntü.

AÇOK'un Almanya ve Hollanda turnesi başarılı geçti

Kısa adı AÇOK olan Anadolu Çocuk Oyunları Kolu, Almanya ve Hollanda turnelerinin başarısıyla sonuçlandığını açıkladı.

Yirmi ayrı kentin, okul beden eğitimi salonlarında, şehir tiyatrolarında, büyük parklarda, müze galerilerinde gösteriler sunan AÇOK, yaptığı basın açıklamasında çalışmalarını şu şekilde özetledi: "Almanya'da WDR televizyonu akşam yayınlarının 10 dakikasını turnemize ayırdı. Hollanda'da "İm Stüdyo" da Keloğlan oyunumuzun tümü renkli olarak video banta çekildi. Radyolara röportajlar yaptık. Bölge gazeteleri turnemize övgüler yağdırdılar. Bu gazetelerin bazıların isteği üzerine "Türkiye'de Çocuk Tiyatrosu, AÇOK ve Keloğlan" üzerine bir seminer düzenledik."

Otuzbeş günde oyunlarını 8000 küçük seyirciye sunan AÇOK oyuncuları, turnede "Leke, Çizgi/Benek, Renk" ve "Keloğlan" adlı iki oyun sergilediklerini açıkladılar.

Yarımca Şenliği bugün sona eriyor

16 Ağustosta başlayan 9. Yarımca Kültür ve Sanat Şenliği bugün sona eriyor. Bir hafta boyunca fotoğraf sergileri, filmler ve halk oyunlarının sergilendiği şenlikte son gün de geleneksel sünnet düğünü yapılacak.

Yarımca Belediyesince düzenlenen şenliğe bu yıl da Yugoslav sinema oyuncuları ve Yugoslav Priştine halk oyunları ekibi, yabancı konuklar olarak katıldılar.

Bir hafta boyunca her gün ayrı bir etkinliğin yeraldığı Yarımca Şenliğinde ilk gün açılış, fotoğraf yarışmasının ödül dağıtımı ve gösterilerine ayrılmıştı. Daha sonra sinema gecesinde yılın en iyi filmi olarak "ADAK" gösterildi. Halk oyunlarına ayrılan gecede Yugoslav halk oyuncularının yanısıra Orhan Pişkin ortaoyunu gösterisi sunuldu. Tiyatroya ayrılan bölümde ise yılın en iyi tiyatro eseri olarak "Tırpan" İstanbul Şehir Tiyatrosu oyuncuları tarafından sergilendi.

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

Tutuklanan muhalefet lideri Polonya olaylarını değerlendirdi

KOR yöneticisi Jacek Kuron:

"Sovyetler Polonya'ya müdahale ederse Prag'daki değil, Afganistan'daki manzara ortaya çıkar. Ama biz böyle bir gelişme olmaması için elimizden geleni yapacağız"

"Artık kimse bu hareketi durduramaz"

● Soru-Peki başarabilecek misiniz?
Kuron-Eğer üç senemiz olsa başaracağımızdan eminim.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

POLONYA'daki siyasi grevler sürerken, dünya kamuoyu olaylar konusunda en sağlam ve ayrıntılı bilgileri ülkedeki güçlü muhalefet hareketi KOR'dan alıyor. İşçiler arasında en fazla okunan gazetelerden birini (Robotnik) yayınlayan KOR, ülke çapındaki grev ve direniş eylemlerini de örgütlemeye ve yönetmeye özel önem gösteriyor.

Aşağıda KOR'un kurucularından ve yöneticilerinden biri olan Jacek Kuron'un Alman "Spiegel" ve Fransız "Le Nouvel Observateur" dergilerinin son sayılarında çıkan bir röportajının tümünü yayınlıyoruz.

Adam Michnik ve Karol Modzelewski ile birlikte Polonya'nın en tanınmış muhaliflerinden biri olan Kuron, daha 1964 yılında iktidardaki Polonya Birleşik İşçi Partisi içinde, rejimin yozlaştığını kanıtlayan bir belgeyi yaymaktan tutuklanmış ve ağır hapis cezasına çarptırılmıştı. Bir işçi çocuğu olan Kuron, 1968 yılında eğitimini tamamladı ve işçi grevlerine destek oldu. 1976 eylemlerinden sonra, bıkmadan yılmadan muhalefet hareketini örgütlemeye çalışan Kuron, bugün Varşova'da yabancı gazetecilerin sürekli olarak aradığı bir 'yetkili' durumunda.

—Polonya'da son haftalar içinde 20 kadar devlet işletmesinde çalışan işçiler, yasaların engellemesine rağmen greve başladı. Bu eylemin nedenleri nedir?

JACEK KURON: KOR'un verdiği bilgilere göre Polonya'da grevde olan işyeri sayısı 20 değil 150 civarındadır. Bu nedenle şimdiden bu bunalımın çıkış yollarını öngörmek pek mümkün değildir. Zaten sorun da, grevlerin neden başladığı değil, neden 1980 yazı sonunda başlamış olmasıdır. Yaşam düzeyi uzun zamandır zaten düşüş gösteriyordu. Birçok yerde gerekli mallar, araçlar bulunmaz oldu. Bulunabilen ihtiyaç mallarının fiyatı ise olağanüstü yüksekti. Planlama eksikliği ve git gide açığa çıkan yeteneksizlikler nedeniyle, günlük yaşamı etkileyen bütün sektörlerde durum o kadar vahim ki, bugün orta halli bir Polonyalı bu duruma artık katlanamaz hale geldi.

—İlginçtir ki, bu grevler, 1970 ve 1976'daki işçi ayaklanmalarından tamamen farklı bir nitelik gösteriyor. Grevciler halkın hoşnutsuzluğunu seferber etmek için yollara dökülmektense bugün işyeri yönetimi veya parti ile görüşme masasına oturmaya çalışıyorlar. Bu mücadele biçiminin seçiminde kim etkili olmuştur?

J. KURON: Bu seçimde, aşağı yukarı dört yıldır siyasi bir çalışma yürüten muhalefetin etkisi olmuştur. Biz binlerce kez hakların kazanılması için sokaklarda değil, işyerlerinde mücadele edilmesinin doğru olduğunu yazdık, söyledik. Emekçi kesim içinde çok okunan gizli yayın organımız "Robotnik" (İşçi) gazetesinin büyük etkisi olmuştur.

—Polonyalı işçilerin muhalefetin emirlerini uyguladığını mı söylemek istiyorsunuz?

J. KURON: Hayır, sadece bunu söylemek istemiyorum. Ama işçilerin pratik deneyleri vardır. 1956 ve 1970'teki mücadelelerde çok kan döküldü. Bu kanlı mücadeleler çok işçinin ölümüne neden oldu.

—Bugünkü eylemlerde hükümet ve parti şiddete başvurmaktan çekiniyor. Yoksa onlar da mı "Robotnik" okuyor?

J.KURON: Temmuz başında grevlerin patlamasıyla KOR işçilerden hükümeti kışkırtmamalarını istedi. İşçiler bu çağrıya uydu. Ancak hükümetin grevleri şiddete başvurarak bastırma olasılığı hâlâ mevcuttur. Bir de şöyle bir sorun var: Hükümet şiddete başvurarak başarılı olabileceğinden kuşkulu Bu konuda kendisine tam güvenemiyor. Çünkü şiddete başvurursa baskı organları da hükümete karşı ayaklanabilir.

—Polis veya güvenlik kuvvetlerinin bu kızgınlığının nedenleri ne olabilir?

J.KURON: Böyle durumlarda polisler 'şamar oğlanı' durumuna düşüyor. Onlar hem tabanın hem de yönetimin baskılarına maruz kalıyor. Sonra, bu polisler, hükümetin uzlaşmacı tutumunda bir zaaf tespit ediyor. Aslında durum tehlikeli. Çünkü hükümet umutsuzluğa kapılıp, şiddete başvurmaya kalkarsa bu hem kendisi hem de baskı organları için bir intihar olur.

GREVCİLERİN TALEPLERİ

***G**REVCİLER bazı yiyecek malzemelerinin miktarının artırılmasını ve ücretlerine yüzde yirmiye varan zam istediler. Bu taleplerinin büyük bir kısmı karşılandı. Sizce grevcilerin talepleri haklı talepler midir?*

J. KURON: Talepler ve ücret artışları döngüsü çıkmazdadır. Örneğin, Ostrow Wielkoposki'deki demiryolları onarım atölyesindeki işçiler ilk önce yüzde 3-4'lük bir zam istediler. Hükümet talebi, itiraz etmeden hemen yanıtladığı için, grev komitesi bu kez yüzde 20'lik bir zam talep etti.

—Peki bu yüzde 20'lik zam talebi sizce abartılmış bir talep midir?

● "Halihazırda süren isyan hareketi işçilerin yeni yönelimlerini açıkladığı için son derece önemlidir"

J. KURON: İşçilere verilen paranın karşılığı yoktur. Bu zamlar enflasyon parası ile yapılıyor. Ve bu durum hareketlerin devamından başka bir şey sağlamıyor. Ücretlerin bir anda artması, hatta yüksek miktarda artması bile, hiç bir işe yaramıyor. Çünkü örtünmek için çarşafı biraz bu tarafa çekseniz, bir başka tarafınız açıkta kalır. Örneğin besin maddelerinin temini sorunu bu durumu çok iyi açıklar. Ostrow gibi bir işçi kentinde temmuz başında Ursus Fabrikasının bir yan kuruluşundaki işçiler ücretlerine zam talep ettiler. Kentteki diğer işyerlerinde çalışan işçiler de ücret zammı talep ederek, başarı kazandılar. Sonra da kente yeterli miktarda et gelmesini istediler. Hükümet bu talebi de kabul etti. Ama öyle bir kabul etti ki, et temininde kolaylıkların sağlanacağı açıklandığı gün, kentin hiç bir kasabasında, 100 gram bile et yoktu. Ve hiç et olmadı. Hükümet bir yerde besin maddesi veya et sıkıntısı başgösterdiği zaman gidip en ücre köşelerden et getirtiyor. Sonuç olarak da felaket bir durum ortaya çıkıyor. Grev olmayan bölgelerde et kesinlikle bitiyor. Örneğin, Baltık kıyısına en uzak bölgede bulunan Czestochowa'da besin maddelerinin satışının azaldığını öğrendik.

—İşyeri yönetimi ile görüşmeleri çoğu kez tabanın seçtiği kişilerden oluşan grev komiteleri yürüttü. Bu durum partinin, yasalara aykırı olmasına rağmen grev komitelerini tanıdığı anlamına gelir mi?

J. KURON: Parti, bu komiteleri tanımaya zorunluydu. Grev komitelerini görmezlikten gelemezdi. Ama şurası da kesindir ki, parti uzun vadede bu komiteleri devre dışı bırakmaya çalışacaktır. Parti, kendisinin denetleyemediği her türlü örgütlenmeyi engellemeye çalışır.

GREV KOMİTELERİ

—Hükümet bu komiteleri yasaklar mı?

J. KURON: Hayır. Ama daha usturuplu davranır. Yozlaştırma, ayırım, tehdit veya benzeri yöntemler kullanır. Bunları öngörürken, 1970 grevleri sonrasında Szczecin İşçi Komitesinde olanları hatırlıyorum. Komite üyesi işçilerden birisinin bir kızı iğfal ettiği gerekçesiyle tutuklandığını hatırlıyorum. Komite üyesi bir başka işçiyi de aynı tertibe kurban etmek istemişlerdi. Bir üçüncü işçiyi ise öldürdüler. Ama intihar ettiğini iddia ettiler. Greve katılan birçok işçiyi ise sudan bahanelerle işten atmışlardı.

—Gierek'in bu kez de aynı yöntemlere başvurabileceğini sanıyor musunuz?

J. KURON: Bugün için daha güçtür. Hükümet çok daha gizli ve sinsi çalışmak zorunda. Ama yine de deneyecekler.

—Polonya'da resmi sendikalar var. Ama herkes bu sendikaların partinin işçiler içindeki sıradan bir aracısı olduğunu biliyor. Grev olan birkaç işyerinde bu sendikalar işçilere karşı açıkça işyeri yönetiminin safında yer alıyorlar. Grev komitelerinin varlığı resmi sendikanın otoritesini zayıflatmadı mı?

J.KURON: Partinin zaten topyekün gözden düştüğü bir ortamda sendikaların inandırıcılığı sözkonusu olamaz. Biraz evvel Ostrow'daki demiryolları onarım atölyesi işçilerinin toplantı tutanağını okudum. Toplantı sırasında işçiler, sendika temsilcisini açıkça yuhalamışlar...

SOVYETLER MÜDAHALE EDER Mİ?

***L**UBLİN grevinden sonra Partinin Siyasi Bürosu yayınladığı bildiride "Dostlarımızın kuşkuya kapılmasına yol açmamalıyız" dedi. Dostlar derken kastedilen herhalde Sovyetler Birliği idi. Büyük ağabeyinin bir müdahalede bulunacağı tehlikesine inanıyor musunuz?*

J. KURON: Sovyetler Birliği iktidardaki yönetimin şiddetle devrileceği riskini görürse müdahale eder kanısındayım.

—Böyle bir durumda halkın tepkisi ne olur?

J. KURON: Bence Polonya halkı, Sovyetlerin böyle bir karar almaması yönünde mücadelesini örgütleyebilir. Sovyet müdahalesi ancak büyük bir patlama olursa gerçekleşebilir. O zaman da Prag'daki değil, Afganistan'daki manzara ortaya çıkar. Eğer karşılaştırma yapmak gerekirse, sanırım 1956'daki gibi ikinci bir Budapeşte olayı olur. Ama biz böyle bir gelişme olmaması için elimizden geleni yapacağız.

—Sizce Polonya'da ne gibi gelişmeler olabilir?

J. KURON: Grev eylemleri tayin edicidir ve artık kimse bu hareketi durduramaz. Grevler, belirli bir yoğunlukla devam edecektir. Sonbaharda grevlerde bir azalma görülebilir. Kanımca tek çıkar yol, işçilere özgürce örgütlenebilme olanağının tanınmasıdır. Tabanın seçtiği yöneticilerden oluşan sendikalar kurulursa, yeni bir durum ortaya çıkar. Halk, sorunlarının işçiler tarafından çözüleceğine inanırsa, her türlü fedakarlığı yapmaya hazırdır. Hali hazırda süren isyan hareketi, işçilerin yeni yönelimlerini açıkladığı için son derece önemlidir. İşte bu yüzden ben diyorum ki, biz bugün Polonya'dayız ama sanki bir başka ülkedeyiz. Durum tamamen değişti. Sadece hür seçimler temelinde kurulmuş olan bir toplum mantıklı bir programı kabul edebilir. Bunalımdan kurtulmanın tek yolu demokratik yolu izlemektir.

—Soru:Peki başarabilecek misiniz?

J. KURON: Eğer üç senemiz olsa, başaracağımızdan eminim.

Köklü devrimci gelenek: Varşova-Lodz

Cüneyt Akalın

DÜNYAMIZDAKİ bazı kentlerin, devrimci geçmişleri ile, devrimci gelenekleri ile özellikle temayüz ettikleri, bir gerçektir. Devrim denince, hemen akla gelen bazı kentler vardır.

Örneğin Paris böyle bir kenttir. Sokaklarında taçların yuvarlandığı, kitlelerin öfkesinin Bastil zindanlarını yerle bir ettiği, Büyük Fransız İhtilalının mayalandığı kenttir. 1830-1848 devrimlerinin yatağıdır. İşçi sınıfının bağımsız bir güç olarak mücadele alanına ilk çıktığı, ilk barikatlarını kurduğu merkezdir. İlk işçi devriminin, Paris Komününün vatanıdır. Ve nihayet Nazilere karşı amansız direnişi metrolarında, sokaklarında, bağrında gizleyen kenttir.

Örneğin Leningrad da böyle bir kenttir. Sovyetiyle, işçileriyle, Pütilov fabrikasıyla, bahriyelileriyle Büyük Ekim Devriminin patlak verdiği can alıcı muharebelerin verildiği, devrimin büyük savaş alanıdır Leningrad. II Dünya Savaşında Nazilere karşı amansız bir direniş göstererek, dosta düşmana bir kez daha kendini kabul ettirdi.

Polonya'da patlak veren büyük işçi fırtınası dünyanın dört bir yanında yankılanırken, Varşova, Lodz, Gdansk adları kulaktan kulağa yayılıyor. Şimdi bütün dünya bu kentlerden söz ediyor.

Tabii kavgayı işçi sınıfı veriyor. Gerçek kahraman kitleler veriyor. Hiç birinin adını sanını bile bilmediğimiz tersane işçileri, tekstil işçileri metal işçileri veriyor. Adlarını saygıyla andığımız bu kentler ise mücadelenin simgesi oluyor.

Varşova, Lodz ve Gdansk.. bütün dünyanın kendilerinden sözettiği bu kentler, acaba Paris'in, Leningrad'ın devrimci geleneğinin günümüzdeki temsilcileri mi?

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Tarihi (Bolşevik) bu sorulara ışık tutacak bilgilerle dolu. Parti tarihinin sayfalarını karıştırdıkça, insan, Varşova'nın, Lodz'un Avrupa'daki işçi mücadeleleri içinde, devrimci mücadeleler içinde seçkin bir yere sahip olduğunu görüyor.

1905 DEVRİMİ, VARŞOVA VE LODZ

PARTİ tarihi 1906 Rus demokratik devrimini anlatırken, o sıralarda Çarlık Rusya'sının hakimiyeti altında yaşayan Varşova ve Lodz'un devrimci mücadele içindeki yerlerini şöyle anlatıyor:

"Moskova, Varşova, Riga ve Baku'daki grevler özellikle iyi örgütlenmiş ve kararlı grevlerdi. Savaşan proletaryanın en ön saflarında metal işçileri yürüyordu.

Birçok şehirdeki 1 Mayıs gösterileri polis ve askerle çatışmalarla sonuçlandı. Varşova'daki gösteriye ateş açıldı. Yüzlerce insan öldü ya da yaralandı. Polonya'lı sosyal-demokratların çağrısı üzerine işçiler, Varşova'daki saldırıya genel bir protesto grevi ile cevap verdiler... Baku, Lodz ve İvanovo-Voznesensk'de genel grevler patlak verdi. Grevciler ve göstericiler Çarlık askerleriyle gittikçe daha sık çatışıyorlardı. Odesa, Varşova, Riga ve Lodz'da ve diğer şehirlerde bu gibi çatışmalar meydana geldi. Polonya'nın büyük sanayi merkezi olan Lodz'da bu mücadele özellikle şiddetliydi. Lodz sokaklarında işçiler çok sayıda barikat kurdular ve Çarlık birliklerine karşı üç gün (22-24 Haziran 1905) savaştılar."

1905 Devrimi sırasında Polonya'lı işçiler Rus işçileri ile omuz omuza Çarlığın istibdadına karşı mücadele ettiler.

1905 Rus demokratik devriminde Varşova ve Lodz'un oynadıkları öncü rol açıkça görülüyor. Varşova, 1 Mayıs gösterilerinde başı çekerken, Lodz da Çarlığa karşı ilk işçi barikatlarına sahne olmaktadır. Lenin bunları "Rusya'da işçilerin ilk silahlı eylemi" olarak selamlarken, Polonya'lı işçilerin 1905 devriminde oynadıkları seçkin role işaret etmektedir.

BAĞIMSIZ ÖZGÜR POLONYA

YÜZYILLAR boyunca büyük devletlerin tasalluduna uğrayan Polonya, 1918'de bağımsızlığına kavuştu. Varşova başkent oldu. Varşova aynı zamanda Polonya'nın en büyük sanayi merkeziydi. Makina, demir-çelik, kimya ve gıda sanayii burada yoğunlaşmıştı. Başkent Varşova'nın içinden geçen Vistül ırmağına bakan bütün tepeler işçi mahalleleriyle doluydu.

Lodz ise Polonya'nın ikinci büyük sanayi merkeziydi. Tekstil sanayii bu kentte yoğunlaşmıştı. 770.000 kişilik kent nüfusunun 250 bini tekstil dalında çalışmaktadır. Bu açıdan Lodz Polonya'nın Manchester'i olarak bilinir.

Son işçi fırtınasının patlak verdiği Gdansk, Danzig adıyla da anılır. Esas olarak gemi inşa sanayii merkezidir.

Polonya'nın bağımsızlığı uzun sürmedi. Naziler 1939'da Polonya'ya girdiler. Varşova tam on gün boyunca direndi. Suyu ve yiyeceği kalmayınca teslim oldu. İşgal ile birlikte Varşova, Lodz, Danzig (Gdansk) ve bütün Polonya direnişe geçti.

1944'de Varşova'nın artık sabrı kalmamıştı. Nazilere karşı büyük Varşova ayaklanması patlak verdi. Ancak bu ayaklanma, Sovyet kuvvetleriyle birleşemedi. Nazilerce çok kanlı bir şekilde bastırıldı. 1,5 milyonluk Varşova'nın nüfusu 14 bine düştü. Naziler Varşova'yı taş üstünde taş bırakmamacasına yıktılar. Sonunda bir kez daha Polonya kazandı. Naziler kovuldu, bağımsız, özgür ve sosyalist Polonya kuruldu.

Ne var ki Polonya'nın bağımsızlığı yine uzun sürmedi. Bu kez Yeni Çarlar Kruşçev-Brejnev revizyonistleri musallat oldular Polonya'ya. Varşova, Lodz ve bütün Polonya bir kez daha istibdadın pençesine düştü.

Polonya halkı bu zorbalara da boyun eğmedi. Yıllar yılı Çara, Nazilere, büyük devletlerin emellerine karşı mücadelelere önderlik etmiş güçlü, tecrübeli, sınanmış, çelikleşmiş bir işçi sınıfı vardı Polonya'da.

1970'lerde bu kez fırtına Gdansk'da başladı. Polonya işçi sınıfının amacı gene demokratik hak ve özgürlüklerine kavuşmak ve Polonya'nın bağımsızlığını kazanmaktı. Böylesi bir fırtına ilk kez patlak veriyordu Doğu Blokunda. Gene Polonya'lı işçiler önderlik ediyordu bu tarihi devrimci mücadeleye.

"BAĞIMSIZ VE ÖZGÜR POLONYA DAVASI MUTLAKA ZAFERE ULAŞACAK"

BÜTÜN dünyanın gözleri bir kez daha Polonya'ya çevrildi. Gdansk'daki Lenin tersanesinin dünya ile haberleşme bağlantılarını kesti, Gierek revizyonistleri. Ne gam. Onlar mutlaka bir yolunu bulurlar. Varşova ve Lodz, tıpkı 1905'lerde olduğu gibi barikatları kurmaya hazırlanıyor mu? Yoksa koşulların biraz daha olgunlaşmasını mı bekliyorlar? Bunu hep birlikte göreceğiz.

Şu kesin: Polonya işçi sınıfı, çok köklü bir devrimci geleneğe ve büyük bir önderlik yeteneğine sahip olduğunu bir kez daha kanıtladı.

Ve Varşova ve Lodz, Paris'lerin, Leningradların ardından, büyük devrimci işçi merkezleri olarak her geçen gün biraz daha büyüyorlar.

Televizyonda Bugün

17.00 HABERLER

17.05 HEIDI

Dizinin bugün yayınlanacak 19. bölümünde Betty teyzenin çalıştığı yerde Klara isimli felçli bir kız vardır. Fakat o dağları özlemektedir.

17.30 GENÇ KAYAKÇI

Sürekli filmin "Karar Saati" adlı bölümünde iki genç kayakçı ve anneleri arasında geçen bir konu işleniyor.

17.50 JETGİLLER

Dizinin "Elroy'un Arkadaşı" adlı bölümü yayınlanacak.

18.20 POP MÜZİK

18.50 TELEVIZYON FILMI

BENİMLE EVLENİR MİSİN?

20.30 HABERLER

21.20 YEDI TEPEDEN

Cengiz Baysal'ın yaptığı programda Ramazan Şenses, Özdemir Erdoğan, Hayrı Pekşen, Tuncay Eraslan, Jale Ertürk, Burhan Tarlabaşı ve Eğin Ekibi, Sezen Aksu ve Soner Özbilen ekrana gelecek.

22.20 TV'DE TÜRK SINEMASI

23.45 HABERLER

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

18.50 Televizyon filmi

Benimle Evlenir misin?

Yonetmenliğini James Sheldon'un yaptığı ve başlıca rollerini Tom Bosley, Barbara Cason, Joyce De Witti'in paylaştıkları filmde ABD'nin başkenti Washington'da üç ayrı genç çift evlilik hazırlığı içindedirler. Hep si de aynı otelin salonlarında ve aynı günde düğün yapmak arzusundadır. Ancak bu çiftlerden biri evlenmekten vazgeçer, bir diğeri parasızlık yüzünden çeşitli yollar dener, üçüncü gelin adayının ise aniden sevgilisi ortaya çıkar ve olaylar iyice karışır.

Filmde üç çiftten yalnızca biri evlenmeyi başaracak.

22.20 TV'DE TÜRK SINEMASI

Dağdan İnme

Yönetmenliğini Metin Erksan'ın yaptığı filmde başlıca rollerde Engin Çağlar, Fatma Girik oynuyor, Nükhet Duru, Gülistan Okan ve Elif Pektaş'ın da rol aldığı filmde Adana'ya gitmekte olan bir uçağın Toroslarda düşmesi sonucu yaralı olarak kurtulan Vedat kendisini tedavi eden Elif "(Fatma Girik) ile imam nikahıyla evleniverir. Sağlığına kavuşan Vedat köyden bir haftalığına ayrılır bir daha gelmez. Elif kocasını aramaya şehre iner. Bundan sonra da birbirinden şaşırtıcı, öyle ki kocası karısını tanımayacak, olaylar gelişir.

Radyoda neler var?

TRT –1–

15-25'de Yörelerimiz Folklorumuz, 15.45'de Silahlı Kuvvetler Saati, 10.20'de ise Hafta Sonu adlı programlar yayınlanıyor. Handan Güney ve Elçin Temel'in hazırladığı hafta Sonu adlı programda birinci ve ikinci bölümlerinde gülmece, günlük olaylar, çeşitli meslek gruplarından kişilerle yapılan röportajlar, öykü ve çeşitli müzik dallarından örneklere, üçüncü bölümünde ise müziğe yer veriliyor.

TRT –2–

Saat 14.40'da türküler, 15.50'de Halk Müziğinden Seçmeler, 18.00'de Senfonik Müzik dinleyebilirsiniz.

TRT – III

Saat 15.00'de "Opera Sahnelerinden" adlı program yayınlanıyor. Lemi Oğuz'un hazırladığı progamda 17. Yüzyılda opera sanatının, Almanya'da Haendal'ın operaları, ile aşamasını tamamlayarak gelişmesi ve Gluck'un opera sanatına getirdiği yenilikler anlatılıyor.